

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δααμάς 100. Ἐξέμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγυπτίου γρόσια διατμ. 50. Αμερικτῆς δολλάρια 4. Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἓν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10

Ἐξέμηνος καὶ Τρίμηνος ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουθήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις 19 καὶ 26 Ἰανουαρίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 8

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡῆ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CHARLES RICHTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Δίστασε μιὰ στιγμή, ἂν θάπαιρνε λουκάνικο ἢ πατάτα.

— Θὰ σοῦ δώσω καὶ κάτι, ἐξακολούθησε ἡ κυρά-Νανού, πού θὰ σοῦ χρησιμεύσει σ' ὅλη σου τὴ ζωή.

— Μπᾶ! Δὲν πιστεύω νὰ εἶναι κι' αὐτὸ τίποτε φαγώσιμο...

— Ὅχι, εἶναι μιὰ καλὴ συμβουλή.

Ὁ Σολομών σκυθρόπασε.

— Σὲ συμβουλεύω λοιπὸν νὰ συλλογίζεσαι πάντοτε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, πού τὸν σταυρώσανε, μὰ πού ζεῖ αἰώνια: «Ὁ, τι κάνετε γιὰ τὰ ὀρφανὰ, γιὰ μένα τὸ κάνετε!»

— Δός μου ἐδῶ τὸ παιδί, ἀπάντησε ὁ γέρος ξερά-ξερά, καὶ κράτησε γιὰ τὸν ἑαυτό σου τίς συμβουλές σου. Ἐμένα δὲ μοῦ χρειάζονται!

— Πες ὅ, τι θές, κύρ-Σολομών. Ἀλλὰ μιὰ καλὴ συμβουλή ποτὲ δὲν πάει χαμένη. Αὐτὸ νὰ τὸ θυμάσαι πάντα: «Ὁ, τι κάνετε γιὰ τὰ ὀρφανὰ, γιὰ μένα τὸ κάνετε!» Ἔλα, μικρό μου.

Πῆρε τὸ κοριτσάκι καὶ τὸ σήκωσε. Ἐκείνο, σὰν ἀπὸ ἐνστικτο, τύλιξε τὰ χεράκια του γύρω στὸ λαιμό της καὶ κρεμάστηκε ἀπὸ κεῖ.

— Ὅχι, ὄχι! μουρμούρισε ἱκετευτικά. Ὅχι μ' αὐτόν. Μὲ τὴ μαμά μου.

— Θὰ σὲ πάει στὴ μαμά σου, ἀγγελέ μου. Ἔλα τώρα, φίλησε τὴν κυρά-Νανού, κι' ὅταν ξαναπεράσεις ἀπὸ δῶ μὲ τὴ μαμά σου, ἔλα πάλι νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ σὲ φιλέψω. Φίλησέ με ἄλλη μιὰ φορά ἔτσι μπράβο! Στὸ καλὸ, κύρ-Σολομών, καὶ μὴν ξεχνᾶς τί σοῦ εἶπα!

— Καλὰ, καλὰ! μουρμούρισε ὁ Ἐβραῖος, καὶ προχώρησε μέσα στὴν ὁμί-

χλη, κρατώντας ἀπ' τὸ χέρι τὸ παιδί.

— Περύεργο! σκέφθηκε ἡ κυρά-Νανού. Τί γυρεύει, πού πάει ἀπὸ κεῖ, ἐνῶ τὸ μαγαζί του εἶναι ἀπὸ δῶ; Ὁ Θεὸς νὰ βάλει τὸ χέρι του! Εἶναι νὰ ἐμπιστεύονται παιδιὰ σὲ τέτοιους ἀνθρώπους;

«Ξεχώρισε μιὰ λυπημένη μορφή μ' ἓνα ἀκάνθινο στεφάνι...»
(Σελ. 86, στ. α'.)

Ἀλλὰ ἐγὼ καλὰ τοῦ τὰ εἶπα. Ποιὸς ξέρει! Μπορεῖ νὰ τὰ καλοσυλλογιστεῖ καὶ ν' ἀλλάξει κάποτε...

Ἀληθινά, ὁ δρόμος πού πῆρε ὁ Σολομών Χάγερομιθ δὲν ἦταν αὐτὸς πού ἐβγαζε στὸ μαγαζί του. Ἐν' ἀπαίσιο σχέδιο εἶχε γεννηθεῖ στὸ μυαλό του.

Τὸ παιδί αὐτό, δίχως ἄλλο, ἔπρεπε νὰ τὸ ξεφορτωθεῖ μιὰν ὥρ' ἀρχύτερα. Ἡ δυσκολία ὅμως ἦταν στὸν τρόπο πού ἔ-

πρεπε νὰ μεταχειριστεῖ γιὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ. Τὸ ἀπλούστερο, βέβαια, ἦταν νὰ πάει στὸ ἀστυνομικὸ τμήμα καὶ νὰ διηγηθεῖ ξάστερα τὴν ἱστορία του. Θάπαιρναν τὸ παιδί στὸ εἰδικὸ κατὰστημα, ὅπου κλείνουν τὰ ἔρημα παιδιά κι' ὁ Σολομών θάδρισκε πᾶ τὴν ἡσυχία του.

Εἶδαμε ὅμως, ὅτι ὁ γέρος δὲν συμπαθοῦσε καὶ πολὺ τίς ἀστυνομίες, γι' αὐτὸ προτιμοῦσε νὰ μὴν ἔρθει σὲ καμμιὰ δοσοληψία μὲ τοὺς ἀντιπαθητικούς αὐτοὺς πολισμάτους.

Διάλεξε λοιπὸν ἓν' ἄλλο μέσο, φριχτὸ βέβαια, ἀλλὰ πολὺ ἀπλούστερο: Ν' ἀφίσει τὸ παιδί καταμεσίς τοῦ δρόμου. Οὔτε μιὰ ὥρα δὲ θὰ περνοῦσε καὶ κάποιος θὰ περιμάζεψε τὴ μικρή. Ὑστερα, ἂς ἔκαναν καλὰ.

Βάρβαρο σχέδιο, πού μόνο στὸ νοῦ ἐνδὲς σκληροῦ κι' ἀπάνθρωπου γέρου μποροῦσε νὰ ἐλαστίσει.

Ὡρα πολλὴ βάδιζε κουραστικά, μέσα στὴν πυκνὴ ὁμίχλη. Πολλὲς φορές σταμάτησε, ἀλλὰ πάντα ἔβρισκε ὅτι δὲν εἶχε ἀπομακρυνθεῖ ἀρκετὰ ἀπὸ τὴ συνοικία του. Γιατί ὁ Σολομών ἠθέλε προπάντων νὰ ξεγελάσει τὴν ἀστυνομία, ἀφίνοντας τὸ παιδί σ' ἓνα μέρος πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὸ μαγαζί του.

Δὲν ἤξερε πού βρισκόταν ἀκριθῶς. Βάδιζε ὅμως ὁλοένα ἴσια. Ὅσο πῶ μακριὰ, τόσο τὸ καλύτερο.

Τέλος, τοῦ φάνηκε ὅτι βρισκόταν τώρα πᾶ στὸ κέντρο τοῦ Λονδίνου. Ἡ κίνηση ἦταν μεγάλη κι' ὁ κόσμος πῆγαινε κι' ἐρχόταν ἀπ' ὅλες τίς μεριές. Εἶδε μιὰ μεγάλη ἀμαξόπορτα μισανοιχτὴ κι' ἔκρινε ὅτι αὐτὸ ἦταν τὸ καταλλήλοτερο μέρος. Στρίμωξε τὴ μικροῦλα στὴ γωνιά, τῆς εἶπε νὰ μὴ φύγει ἀπὸ κεῖ κι' ἐτοιμάστηκε νὰ γυρίσει.

— Πάτε νὰ μοῦ φέρετε τὴ μαμά; ρώτησε τὸ παιδί.

— Ναι, ναι! ἀπάντησε κείνος μὲ βραχνὴ φωνή.

Κι' ἔφυγε βιαστικὰ ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνη αὐτὴ θέση.

Περπατοῦσε γρήγορα, σὰν ἄνθρωπος ποὺ τὸν κυνηγᾷ κάποια τύψη, σκουπίζοντας τὸ μέτωπό του μὲ τὰ τρεμάμενα χέρια του, γιὰτὶ μ' ὅλο τὸ κρῶς, ἔσταζε ἰδρώτα. Τοῦ φαινόταν ὅτι κάποιος ἔτρεχε ἀπὸ πίσω του, καὶ βιάζετο σὰν παραζαλισμένος, σκοντάφτοντας ἀπάνω στοὺς διαβάτες, χτυπώντας στοὺς στύλους τοῦ δρόμου, καὶ γρήγορα, ὁλοένα πιὸ γρήγορα.

Παράξενοι ἦχοι ἔφταναν ὡς τὴν ἀκοή του. Μία ρομβία ἔπαίξε ἕνα λυπητερό σκοπό, ποὺ ἦταν τότε τῆς μόδας. Δὲν ἤξερε τὰ λόγια, ἀλλὰ μέσα στὸ μυστήριο τῆς ὁμίχλης ξύπνησαν κάτι λόγια, ποὺ ἔμοιαζαν σὰ νὰ ταίριαζαν μὲ τὴ γλυκεῖα καὶ μελαγχολικὴ μουσική: «Ὁ, τι κάνετε γιὰ τὰ φτωχὰ αὐτὰ ὄρφανά, γιὰ μένα τὸ κάνετε!»

Ἦταν σὰ νὰ τραγουδοῦσε αὐτὰ τὰ λόγια μιὰ γλυκεῖα καὶ μακρινὴ φωνή, ποὺ δὲν ἤξερε κανεὶς ἀπὸ ποῦ ἐρχόταν. Ἦταν ἡ μεγάλη φωνή, ποὺ κατοικεῖ μέσα μας καὶ ποὺ ὁ γέρος Ἐδωρὸς τὴν ἀκουγε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του. Δὲν ἔνοιωσε τί μπορούσαν νὰ σημαίνουν αὐτὲς οἱ λέξεις, ποὺ τὶς εἶχε ἀκούσει λίγες στιγμὲς πρὶν, καὶ στήθηκε γιὰ νὰ προσέξει καλύτερα. Πάλι τοῦ πέρασε ἡ ἰδέα, ὅτι κάποιος τὸν εἶχε πάρει ἀπὸ πίσω.

Ὡστόσο, μέσα στὴν ὁμίχλη, δὲν εἶδε κανέναν κοντὰ του καὶ δὲν ἀκουσε τίποτα πιά. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε καὶ ποτὶς ἔλεγε σὲ λίγο ποὺ θὰ ξυπνοῦσε καὶ θὰ τὸν ρωτοῦσε ἀνυπόμονα: «Ποῦ εἶναι ἡ μαμμάκα; Γιὰτὶ δὲν μοῦ τὴν ἔφερες;»

Θὰ τῆς φανέρωνε λοιπὸν τὴν τρομερὴ ἀλήθεια;

Πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δὲ θὰ δίσταζε νὰ ξεστομίσει ἀσπλάχνα τὰ σκληρὰ αὐτὰ λόγια: «Ἡ μητέρα σου πέθανε!»

Τώρα ὅμως ἔνοιωσε ὅτι ποτὲ του δὲ θὰ μπορούσε νὰ τὰ πεῖ, γιὰτὶ στὴν καρδιά ἐνὸς παιδιοῦ ὑπάρχουν φῶτα, ποὺ δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ τὰ σβύσει. Κι' ὁ θάνατος τῆς ματέρας σβύνει ὅλες τὶς χαρὲς ποὺ φωτίζουν τὴν παιδικὴ ἡλικία.

Ἄλλωστε, ποῦ τῆξερε κι' αὐτὸς ὅτι εἶχε πεθάνει; Ἐτοί εἶχε υποθέσει ὁ ἀστυνομικός. Ποιὸς τὸ ἤξερε ὅμως, ἂν καμμιά μέρα δὲ θὰ γύριζε πίσω ἡ μητέρα αὐτῆ, ποὺ θὰ τὴν γύρευε τὸ παιδάκι, μὲ τὴν ἑλπίδα.

Ἄλλωστε, ποῦ τῆξερε κι' αὐτὸς ὅτι εἶχε πεθάνει; Ἐτοί εἶχε υποθέσει ὁ ἀστυνομικός. Ποιὸς τὸ ἤξερε ὅμως, ἂν καμμιά μέρα δὲ θὰ γύριζε πίσω ἡ μητέρα αὐτῆ, ποὺ θὰ τὴν γύρευε τὸ παιδάκι, μὲ τὴν ἑλπίδα.

Μὰ ἀφοῦ βιάδισε κάμποσα μέτρα, σταμάτησε καὶ ἀναρωτήθηκε ποῦ βρισκόταν. Καὶ τότε εἶδε, ὅτι ἡ ὁμίχλη τὸν εἶχε παραπλανήσει κι' εἶχε ἀπομακρυνθεῖ πολὺ ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ ζητοῦσε.

Τότε βρέθηκε σὲ φριχτὴν ἀμηχανία. Συλλογίστηκε τὴ μικρή, ποὺ τὸν περιμένε, καὶ φοβήθηκε μήπως δὲ θὰ κατόρθωνε τώρα πιά νὰ τὴν ξαναῶρει. Τὸ παιδάκι θὰ χανόταν, θάπερτε, ἕνας Θεὸς ξέρει σὲ τί χέρια, κι' ὁ ἔνοχος θὰ ἦταν αὐτός!

Ποῖν νὰ ρωτήσῃ τώρα; Οὔτε θυμόταν πιά ἀκριβῶς τὸ μέρος, ὅπου εἶχε κάμει τὸ ἐγκλήμα του. Ποιὸς μπορούσε νὰ τὸν βοηθήσῃ;

Ξεκίνησε πάλι ἔφαξε ἀδίκαια, στηλῶθηκε κατὰκόπος σ' ἕνα φανάρι.

Ὁ νοῦς του πήγε στὴν ὀπτασία, ποὺ εἶχε ἰδεῖ λίγες στιγμὲς πρὶν καὶ ζήτησε τὴ βοήθεια Ἐκείνου, ποὺ προστατεύει κι' ἀγαπᾷ τὰ παιδάκια. Κι' ἡ προσευχή του δὲν πήγε χαμένη.

Βιάδισε μὲ τὴν ἑλπίδα καὶ ξαφνικὰ ἄφησε μιὰ χαρούμενη φωνή. Εἶδε γινώριμες προσόψεις σπιτιῶν, καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγα βήματα ἔφτασε στὴν ἀμαξόπορτα. Τὸ καίμενο τὸ κοριτσάκι καθόταν ἀκόμα φρόνιμα στὸ πεζοῦλι. Εἶχε ἀκουμπήσει τὸ κεφάλάκι του στὴν πέτρα καὶ κοιμόταν μὲ τὸν ἀγγελικὸ τοῦ ὕπνου, χωρὶς νὰ υποπτεύεται τὸ φριχτὸ κίνδυνο, ποὺ εἶχε περάσει.

Δὲν τὴν ξύπνησε. Στάθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ τὴν κοίταξε προσεχτικά. Τί θὰ τῆς ἔλεγε σὲ λίγο ποὺ θὰ ξυπνοῦσε καὶ θὰ τὸν ρωτοῦσε ἀνυπόμονα: «Ποῦ εἶναι ἡ μαμμάκα; Γιὰτὶ δὲν μοῦ τὴν ἔφερες;»

Θὰ τῆς φανέρωνε λοιπὸν τὴν τρομερὴ ἀλήθεια;

Πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα, δὲ θὰ δίσταζε νὰ ξεστομίσει ἀσπλάχνα τὰ σκληρὰ αὐτὰ λόγια: «Ἡ μητέρα σου πέθανε!»

Τώρα ὅμως ἔνοιωσε ὅτι ποτὲ του δὲ θὰ μπορούσε νὰ τὰ πεῖ, γιὰτὶ στὴν καρδιά ἐνὸς παιδιοῦ ὑπάρχουν φῶτα, ποὺ δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ τὰ σβύσει. Κι' ὁ θάνατος τῆς ματέρας σβύνει ὅλες τὶς χαρὲς ποὺ φωτίζουν τὴν παιδικὴ ἡλικία.

Ἄλλωστε, ποῦ τῆξερε κι' αὐτὸς ὅτι εἶχε πεθάνει; Ἐτοί εἶχε υποθέσει ὁ ἀστυνομικός. Ποιὸς τὸ ἤξερε ὅμως, ἂν καμμιά μέρα δὲ θὰ γύριζε πίσω ἡ μητέρα αὐτῆ, ποὺ θὰ τὴν γύρευε τὸ παιδάκι, μὲ τὴν ἑλπίδα.

Ἄλλωστε, ποῦ τῆξερε κι' αὐτὸς ὅτι εἶχε πεθάνει; Ἐτοί εἶχε υποθέσει ὁ ἀστυνομικός. Ποιὸς τὸ ἤξερε ὅμως, ἂν καμμιά μέρα δὲ θὰ γύριζε πίσω ἡ μητέρα αὐτῆ, ποὺ θὰ τὴν γύρευε τὸ παιδάκι, μὲ τὴν ἑλπίδα.

Ἄλλωστε, ποῦ τῆξερε κι' αὐτὸς ὅτι εἶχε πεθάνει; Ἐτοί εἶχε υποθέσει ὁ ἀστυνομικός. Ποιὸς τὸ ἤξερε ὅμως, ἂν καμμιά μέρα δὲ θὰ γύριζε πίσω ἡ μητέρα αὐτῆ, ποὺ θὰ τὴν γύρευε τὸ παιδάκι, μὲ τὴν ἑλπίδα.

Ἄλλωστε, ποῦ τῆξερε κι' αὐτὸς ὅτι εἶχε πεθάνει; Ἐτοί εἶχε υποθέσει ὁ ἀστυνομικός. Ποιὸς τὸ ἤξερε ὅμως, ἂν καμμιά μέρα δὲ θὰ γύριζε πίσω ἡ μητέρα αὐτῆ, ποὺ θὰ τὴν γύρευε τὸ παιδάκι, μὲ τὴν ἑλπίδα.

Ἄλλωστε, ποῦ τῆξερε κι' αὐτὸς ὅτι εἶχε πεθάνει; Ἐτοί εἶχε υποθέσει ὁ ἀστυνομικός. Ποιὸς τὸ ἤξερε ὅμως, ἂν καμμιά μέρα δὲ θὰ γύριζε πίσω ἡ μητέρα αὐτῆ, ποὺ θὰ τὴν γύρευε τὸ παιδάκι, μὲ τὴν ἑλπίδα.

Ἐκείνη τὸν κοίταξε στὰ μάτια, τὸ χαμόγελό του τὴν καθυσέχασε κι' ἔγειρε πάλι τὸ κεφάλάκι τῆς νὰ κοιμηθεῖ.

Τότε ὁ Σολομὼν ἔπιασε τὸ παιδί ἀπὸ τὴ μέση, τὸ πήρε στὴν ἀγκαλιά του μὲ μεγάλη προσοχή καὶ ξεκίνησε πάλι γιὰ τὸ γινώριμο δρόμο τοῦ μαγαζιοῦ του.

Τώρα κανεὶς δὲν τὸν κυνηγοῦσε καὶ κανεὶς δὲν τοῦ φώναζε στὸ δρόμο. Ὁ μὴς μέσα του ἀκουγε μὲ μιὰ παράξενη χαρὰ, τὴν ἴδια ἡσυχὴ φωνὴ νὰ τοῦ λέει σιγὰ - σιγὰ, γεμάτη εὐγνωμοσύνη:

— «Ὁ, τι κάνεις γι' αὐτὸ τ' ὄρφανό, γιὰ μένα τὸ κάνεις!»

Καὶ τὸ κοριτσάκι ἦταν ἑλαφρὸ σὰν ποῦπουλο στὰ χέρια τοῦ Σολομὼν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Ψηλό, λιγνὸ, θεόρατο, ροζάτο, ἀγγίζει τὸ Θεὸ τὸ κυπαρίσσι. Κάνει ἡ κορφὴ του λίγο νὰ λυγίσῃ ποὺ δὲν γινώσκῃ ξανά. Γλυκὸ, δροσάτο ἀγέρι τὸ καϊδεύει μυροδατό. Περὶφρανα, κοιτάζει αὐτὸ τὴ Φύση νάπλυνεται στὰ πόδια του, τὴ ζήση τῶν ταπεινῶν, ποὺ σέρνεται ἔχει κάτω.

Μὴν τὸ ζηλεύει! Φτάνουν στὰ οὐράνια οἱ πρὶν ψηλοὶ, κι' οἱ πρὶν λιγνοὶ τοῦ κλῶνι, τὸν κόσμο τὸν θεωρεῖ μὲ περηφάνια, τὰ σύγνεφα ἔχει συντροφιά του μόνι. Μὰ κοίταξε τὶς ρίζες του, θλιμμένες βαθιὰ στὴ γῆ, μένουν αὐτὲς χωμένες!

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΑΣ ΔΡΟΜΟΣ

Ἦταν ἕνας ἔρημος δρόμος στὴ μακρυσμένη πολιτεία, ποὺ ὅσο καὶ νὰ περῶνε τὰ χρόνια πάντοτε τὸν θυμάμαι. Ἦμουν μαθητᾶκος τότε, μικροῦλης, φορτωμένος μιὰ βαρεὶά σάκκα, καὶ τὸν περνοῦσα κάθε μέρα. Ἀραιωνόντανε τὰ σπῆτια στὸ δρόμο αὐτὸ κι' εἶχανε μιὰ ἐκφρασὴ μελαγχολικὴ τὰ παράθυρά τους, κι' ὅταν, τὸ φθινόπωρο, τὰ σύγνεφα πυκνὰ ρίχνανε ἕνα παράξενο φῶς, παντοῦ βούιζε ὁ ἀέρας μέσα ἀπὸ ρειπιασμένους τοίχους. Δίπλα στὸ δρόμο τρέχανε μαυρισμένα νερά σὲ μισοχαλασμένα λούκια καὶ ἦτανε παντοῦ τέλματα.

Τὸ δρόμο αὐτό, ποὺ σχεδὸν κανένας δὲν τὸν περνοῦσε, μὲ τὰ ἔρημα σπῆτια, σὰν ὅλοι νὰ τὸν ἔχασαν, τὸν ἀγαποῦσα ἐγὼ πολὺ, κι' ὅταν τὸν διάβαινα σιγοτραγουδοῦσα ἕνα τραγούδι ποὺ ποτὶς δὲν τὸ θυμάμαι.

Ὁ ἔρημος δρόμος δὲν εἶχε μαγαζιά καὶ τὸν χειμῶνα τὸ πρῶτ' ἀνέμωτο καὶ σταναὶ δὲ βρισκότανε σὲ καμμιά γωνία του. Μόνα, θυμάμαι, ἦτανε σὲ μιὰ του μεριά ἕνα ρολογάδικο μικροῦλι, μὲ θαμπὲς βιτρίνες, ποὺ δὲ θάχε σχεδὸν καὶ θόλου πελατεία. Γυρίζοντας ἀπὸ τὸ σχολεῖο, μὲ τὰ χέρια σὲς τσέπες, σταματοῦσα ὥρα πολλή στὴ θαμπὴ βιτρίνα καὶ κοιτοῦσα τὰ διάφορα ρολόγια τῆς

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Η'.

Νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁ Τοτὸς δὲν ἦταν κανένας φιλοχρηματοῦς. Αὐτὸ δὲν θὰ τόκανε γιὰ νὰ μαζέψῃ λεπτὰ θὰ τόκανε ἀπὸ φιλοδοξία. Ἐπειτα, ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, στὸ χωριὸ ὅπου ξεκαλοκαίρεινε, χιζόταν ἕνα σχολεῖο. Δηλαδή δὲν χιζόταν πιά, γιὰτὶ δὲν εἶχαν λεπτὰ νὰ τελειώσουν τὸ γυμνάσιον. Κι' ὁ κ. παροδὸς εἶχε πεῖ πὼς ἔπρεπε νὰ γίνουν ἔρανοι.

Μιὰ μέρα, ποὺ μιλοῦσαν γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα στὴ βίλλα, ὁ Τοτὸς εἶπε στὸ Γεώργιο, τὸ γιὸ τοῦ κ. παροδου, ἕνα παιδί σχεδὸν συνομήλικό του:

— Νὰ πῆς τοῦ πατέρα σου πὼς ἐγὼ θὰ τοῦ δώσω ὅσα λεπτὰ χρειάζονται γιὰ νὰ τελειώσῃ τὸ σχολεῖο.

— Ἀπὸ ποῦ; ρώτησε ὁ Γεώργιος. Ἐχεις ἐσὺ λεπτὰ;

— Ὁχι... τώρα δὲν ἔχω... μὰ θὰ μαζέψω ὅσα θέλω.

— Πὼς; θὰ βγῆς μὲ κουμπαρα, σὰν τὶς κυρίες ποὺ μαζεύουν γιὰ τὸ Φθισιατρεῖο;

— Ὁχι, θὰ κάμω καὶ καλύτερο... Ἄν ἤθελες μάλιστα νὰ μὲ βοηθήσῃς, Γεώργιο μου, καὶ σὺ, γιὰτὶ μονάχος μου δὲ φτάνω...

— Ἄν μπορῶ, εὐχαρίστως. Πές μου μόνο νὰκούσω...

Καὶ τότε ὁ Τοτὸς τοῦ ἐξήγησε: Ἦταν θηριοδαμαστής. Θάκανε θηριοτροφεῖο. Καὶ θὰ τόλεγε στὰ παιδιά τοῦ χωριοῦ, — καὶ τὰ ντόπια καὶ τὰλλα ποὺ ξεκαλοκαίρειναν ἐκεῖ ἕνα-γύρο, — νὰ πάνε νὰ τὸ ἴδουν πληρώνοντας εἴσοδο.

— Ὡραία ἰδέα! εἶπε ὁ Γεώργιος. Μὰ ἔχεις θεοῖα;

— Μπα! ὅσα θέλεις!

— Καὶ ποῦ τὰ βρήκες; Ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν θεοῖα...

— Τὰ φτιάνω μονάχος μου!

Ὁ Γεώργιος γούρλωσε τὰ μάτια του.

— Ἀ! ψεύτικα; εἶπε.

— Ὁχι, καλὲ, ἀληθινά!

— Ζωντανὰ δηλαδή;

— Ἀμὴν φῶφια;

— Καὶ... πὼς τὰ φτιάχνεις;

Ὁ Τοτὸς μιὰ στιγμὴ συλλογίστηκε. Ἐπρεπε νὰ τοῦ πῇ τὸ μυστικὸν του;...

Ἄν δὲν τοῦ τόλεγε ὅμως, πὼς θὰ τὸν βοηθοῦσε κι' ὁ Γεώργιος. Καὶ τὰποφάσισε.

— Καλὰ, τοῦ εἶπε. Τώρα θὰ ἴδῃς!

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΥΡΑ - ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΔΙΟΡΘΩΤΗΣ

Αγαπητοί μου,

ΜΟΥ διηγήθηκαν μια νόστιμη ιστορία. Δεν ξέρω αν έγινε έτσι ακριβώς, αλλά σ'ας τη λέω όπως μου τη διηγήθηκαν:

Ένας αθηναίος εκδότης — ο Δημητράκος, στην οδό Σταδίου — τυπώνει τώρα αρχαίους συγγραφείς. Καθώς ξέρετε, η καθώς μπορείτε να φαντασθείτε, τα κείμενα αυτά, τα στερεότυπα λεγόμενα, δεν πρέπει να έχουν κανένα, το παλαιότερο τυπογραφικό λάθος. Κι' επειδή αυτό είναι πολύ δύσκολο, ο εκδότης εξαντλεί όλα τα μέσα: Κάθε τυπογραφικό φύλλο το κοιτάζουν με προσοχή, ο ένας κατόπι του άλλου, τρεις καθηγητές του Πανεπιστημίου (κι' όχι «στο Πανεπιστήμιο», αλλά στο σπίτι τους, μ' όλη τους την ήσυχία...) Το κοιτάζει ακόμα μια φορά κι' ο ταχτικός διορθωτής του καταστήματος. Κι' ως να μην έφταναν όλες αυτές οι απανωτές διορθώσεις, ο εκδότης, για περισσότερη ασφάλεια, εκθέτει το τυπογραφικό φύλλο του στη βιτρίνα του, με τη δήλωση ότι όποιος ανακαλύψει λάθος, πληρώνεται είκοσιπέντε δραχμές για το καθένα.

Εννοείται, ότι πολύ σπάνια βρίσκουν λάθος σ' αυτά τα πολυδιορθωμένα κείμενα οι διαβάτες που σταματούν στη βιτρίνα και τα διαβάζουν, με την ελπίδα να πάρουν κανένα είκοσιπεντάριχο. Μια μέρα όμως μπήκε στο κατάστημα ένα παιδί, ένα μαθητούδι.

— Αλήθεια, ρώτησε θαρρετά, πληρώνετε είκοσιπέντε δραχμές το τυπογραφικό λάθος;

— Μάλιστα, πληρώνουμε... Μήπως βρήκες κανένα;

Κι' οι υπάλληλοι κοιτάχτηκαν με κοροϊδευτικά χαμόγελα. «Αν ήταν δυνατό να είχε βρει λάθος σε αρχαίο ελληνικό κείμενο, που το είδαν τόσοι και τόσοι σοφοί, ένα μαθητούδι! Και μάλιστα σήμερα, μ' αυτό το «κύμα της γραμματισμένης»...» Αλλά ο μικρός, απτόητος, αποκρίθηκε:

— Βρήκα βέβαια! Και για να σ'ας το πω, θέλω ένα είκοσιπεντάριχο!

— Πές μας το πρώτα... να το ιδούμε και μες...

— Ορίστε! Στην τρίτη σελίδα, στην πρώτη άραδα, υπάρχει ένα «μᾶλλον» με τρία λάμδα. Θέλει με δύο!

Κόκκαλο οι υπάλληλοι. Τό λάθος ήταν πραγματικό, το είδαν. Κι' ο μικρός πήρε την άμοιβή του για την ανακάλυψή κι' έφυγε θριαμβευτικά.

Η νόστιμη αυτή ιστορία μάς μαθαίνει δυο πράγματα. Πρώτο, ότι υπάρχουν τυπογραφικά λάθη, που δεν χρειάζεται μεγάλη σοφία για να τα διορθώση

κανένας, μα που διαφεύγουν και τον σοφότερο καθηγητή. Τέτοια είναι τα τριπλά σύμφωνα αντί για διπλά (*μᾶλλον ἄλλα. θάρρος*) κι' η επανάληψη της τελευταίας συλλαβής στην επόμενη άραδα (π. χ. η μία άραδα τελειώνει μ' ένα *ἀνατα* κι' η άλλη αρχίζει μ' ένα *τανίκτης*, ώστε έχουμε το λάθος *ἀνα-τα-νίκτης* αντί *ἀκατανίκτης*) Και δεύτερο, ότι υπάρχουν άνθρωποι με την ειδική κλίση, με τη φυσική ικανότητα, να βλέπουν αυτά τα κρυμμένα λάθη — μέσω, ενώ άλλοι δεν μπορούν να ιδούν ούτε τα κοινότερα. Οι άνθρωποι αυτοί είναι διορθωτές γεννημένοι. Και δεν έχουν παρά να σπουδάσουν και να εξασκηθούν στη διόρθωση τυπογραφικών δοκιμίων, για να γίνουν τέλει. Απ' αυτούς φαίνεται να είναι κι' ο μικρός μαθητής που βρήκε το «μᾶλλον» με τα τρία λάμδα. Κέρδισε ένα είκοσιπεντάριχο. Θα κερδίσει ίσως κι' άλλα αν περνώ ταχτικά από τη βιτρίνα του Δημητράκου. Κι' ακόμα περισσότερα θα κερδίσει αργότερα, αν καλλιεργήσει την κλίση του κι' αν γίνει ένας διορθωτής εξ επαγγέλματος. Γιατί ένας καλός διορθωτής κερδίζει όλα κι' ένας σοφός καθηγητής, χωρίς μάλιστα να έχει τη σοφία του.

Και θυμούνται τώρα μιαν άλλη ιστορία, που μου τη διηγήθηκε κάποτε ένας φίλος μου, καθηγητής σήμερα απ' τους διαπρεπέστερους. Αυτός, παιδιά μου, μπόρεσε να τελειώσει στη Λειψία τις σπουδές του, κάνοντας το διορθωτή των αρχαίων συγγραφέων στο μεγάλο εκδοτικό κατάστημα του Τόμπνερ. Και ξέρετε πως πήρε αυτή τη θέση; Όπως θα την έπαιρνε κι' ο μικρός μαθητής αν ήταν φοιτητής της φιλολογίας στη Λειψία. Γιατί κι' ο Τόμπνερ, — Teubner, όνομα που θα το ξέρετε από τα βιβλία σας, τα περίφημα εκείνα *στερεότυπα* της Λειψίας, — δεν τυπώνει τυπογραφικό φύλλο, αν δεν το εκθέσει στη βιτρίνα του κάμποσες ημέρες, να το κοιτάζουν για λάθη κι' οι διαβάτες. Κι' επειδή για κάθε λάθος ο εκδότης αυτός πληρώνει πέντε μάρκα, όλοι οι φοιτητές της φιλολογίας περνούν από εκεί ταχτικά, μήπως ανακαλύψουν κανένα

Αυτό έκανε κι' ο φίλος μου. Είχε μάλιστα κι' ανάγκη, γιατί τα μέσα του δεν ήταν άφθονα: με μεγάλη στενοχωρία του έστελναν από την Ελλάδα οι γονείς του, για να ζήσει εκεί-πέρα και να σπουδάσει. Αλλά, και σ'αν έπιμελής φοιτητής, και σ'αν Έλληνας κιόλας, ήξερε καλά ταρχαία ελληνικά. Είχε, σε μεγάλο βαθμό, και την κλίση που είπαμε. Και κάθε φορά σχεδόν που διάβαζε ένα τυπογραφικό φύλλο στη βιτρίνα του Τόμπνερ, ήταν αδύνατο να μην ανακαλύψει ένα-δυο λάθη και να

μην τρεπώσει τα πέντε ή δέκα του μάρκα. Είχε λοιπόν το εισοδηματάκι του.

Αλλά, φυσικά, ύστερ' από μερικές του επιτυχίες, κίνησε την προσοχή του διευθυντή των ελληνικών εκδόσεων, που τον έκραζε μια μέρα στο γραφείο του και τον ρώτησε πως λέγεται, από που είναι και τι κάνει. Κι' όταν άκουσε πως είναι Έλληνας φοιτητής της φιλολογίας, του πρότεινε χωρίς πολλά-πολλά να τον προσλάβει βοηθό-διορθωτή μ' ένα τον πενήντα μάρκα το μήνα! Μπορείτε να φαντασθείτε με πόση χαρά ο φτωχός νέος δέχτηκε τη θέση κι' έγραψε στους γονείς του να μην του στέλνουν πια χρήματα, γιατί σε λίγο θα μπορούσε να τους στέλνει εκείνος.

Και πραγματικώς. Εύδοκίμισε τόσο, σ'α διορθωθεί, που γρήγορα, από βοηθός, προδιδάστηκε σε ταχτικό. Είχε πια ένα πολύ καλό μισθό. Θα μπορούσε μάλιστα να μείνει για πάντα στη Λειψία και να βοηθή από εκεί το σπίτι του. Αλλά έπραξε διαφορετικά, αφού πήρε και το δίπλωμά του, να γυρίσει στην Ελλάδα. Σήμερα, καθώς σ'ας είπα, είναι καθηγητής διαπρεπέστατος. Κι' επειδή οι συνάδελφοί του ξέρουν την ειδικότητά του, όταν τυπώνουν κανένα σπουδαίο σύγγραμμα, τον παρακαλούν να κάμει κι' αυτός, με το αζημίωτο εννοείται, μια τελευταία διόρθωση.

Σας ασπάζομαι ΦΙΛΩΝ

ΔΙΕΤΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΑΙ

(Μυθιστόρημα υπό 'Ιουλίου Βέρν)

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Η πόρτα όμως ήταν όχρωμένη με μεγάλες πέτρες. Σιγά-σιγά ο Ράκ κι' ο Φόρτ άρχισαν να τις παραμερίζουν. Σε λίγα λεπτά, η πόρτα ήταν ελεύθερη. Δεν είχαν παρά να τραθήξουν την άμπάρα και να την ανοίξουν.

Αλλά τη στιγμή που ο Ράκ έτοιμαζόταν να το κάμει κι' αυτό, ένα σιτάρδι χέρι κατέβηκε άξαφνα στον ώμο του. Γύρισε το κεφάλι του κι' έμεινε έκθαμβος:

— Έβανς!... που βρέθηκες εδώ;

Πριν απαντήσει ο Έβανς, όλα τα μεγάλα παιδιά εισόρμησαν στο μαγειρείο. Τα δυνατότερα έπιαναν άμέσως το Φόρτ και τον έδεσαν. Ο Ράκ όμως πρόφτασε να χτυπήσει με το μαχαίρι του τον Έβανς, νάνοιξη την πόρτα και να πεταχθεί έξω. Μόλις είχε απομακρυνθεί δέκα βήματα, όταν ακούστηκε ένας πυροβολισμός.

Ο Έβανς, πληγωμένος ελαφρά στο μπράτσο, πυροδόλησε τον κατάσκοπο, αλλά φαίνεται πως δεν τον πέτυχε, γιατί δεν ακούστηκε πέσιμο ή κραυγή.

Να πάρη όργη! μου γλύτωσε ο κακούργος! φώναξε ο λαστρόμος. Τον άλλο... ά, πάλι καλά! Έχουμε ένα λιγότερο!

Σήκωσε το μαχαίρι του να χτυπήσει τον Φόρτ.

— Μή, τον παρακάλεσε αυτός, μή, καπετάν Έβανς! λυπήσου με!...

— Μή, καλέ μου Έβανς! φώναξε κι' η κυρά-Καίτη, μπαίνοντας στη μέση τους. Μή τον σκοτώσης, αφού μου χάρισε τότε τη ζωή κι' αυτός...

— Καλά, είπε ο Έβανς. Άς έχω χάρη!... Άκου, μωρέ! Γι' αγάπη της Καίτης σάφινω... για την ώρα τουλάχιστο!

Άφησαν τον Φόρτ σφιχτοδεμένο σε μια γωνιά, έκλεισαν πάλι κι' όχρυσαν την πόρτα, κι' ως το πρωί έμειναν άγρυπνοι όλοι, μεγάλοι και μικροί.

Όταν ξυμείρωσε, ο Έβανς, ο Μπριάν, ο Δόνιφαν κι' ο Γόρδων βγήκαν από τη σπηλιά με μεγάλες προφυλάξεις. Αλλά τα πάντα ήταν ήσυχια. Τα ζώα τριγύριζαν άτάραχα μέσα στο κτηνοτροφείο, κι' ο Πιστός έτρεχε έδω κι' εκεί, φαίδρος και παιχνιδιάρης όπως πάντα.

Κοίταξαν τότε νάνακαλύψουν ίχνη βημάτων. Κι' είδαν πραγματικώς πολλά, κοντά στη σπηλιά, που διασταυρώνονταν απ' όλες τις διευθύνσεις. Αυτό βέβαια έσήμαινε πως ο Ουάλστον είχε προχωρήσει ως το ποτάμι, περιμένοντας να το ανοίξουν την πόρτα της σπηλιάς. Κοίταξαν και για αίμα, αλλά δεν ανακάλυψαν ούτε ίχνος. Αυτό πάλι έσήμαινε πως η σφαίρα του Έβανς δεν είχε πληγώσει τον Ράκ.

Αλλά τώρα παρουσιαζόταν ένα σπουδαίο ζήτημα: Από που είχε έρθει ο Ουάλστον; από άνατολικά, όπως κι' οι κατάσκοποί του; ή από τα βορεινά, όπου είχε φύγει ο Ράκ;

— Να ρωτήσουμε τον Φόρτ! είπε ο Έβανς.

Τον είχαν δεμένο στην αποθήκη. Τον έλυσαν και τον κουβάλησαν στη σπηλιά, για να τον ανακρίνουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'

«Η ανάκριση του Φόρτ. — Πού είναι ο Μπριάν; — Κάποιος πληρώθηκε βαρεία. — Κραυγή απ' τη σπηλιά. — Ο Φόρτ τρέχει. — Το κανόνι βροντά.»

— Άκουσε δώ, Φόρτ, του είπε ο Έβανς. Το σχέδιό σας απέτυχε. Εγώ τώρα πρέπει να μάθω τι σκοπεύει να κάμει ο Ουάλστον... Έσύ βέβαια θα ξέρεις.

Ο αιχμάλωτος στεκόταν με σκυμμένο κεφάλι, μη τολμώντας να κοιτάξει τον Έβανς, ούτε την Καίτη, ούτε τα παιδιά. Και δεν έδραζε μιλιάν.

— Φόρτ, του είπε τότε η Καίτη, έσύ μια φορά έδειξες πως έχεις καρδιά! γιατί έσύ παρακάλεσες τους συντρόφους σου να μη με σκοτώσουν. Άφου λοιπόν κατά βάθος είσαι καλός άνθρωπος, γύρισε πάλι στον καλό δρόμο που χωρίς να θέλεις, σ'έκαμαν αυτοί να τον αφήσης. Έλα, μετάνιωσε για το κακό που έγινε, και μη θελήσης πια να τους βοη-

θήσης για να γίνει κι' άλλο, χειρότερο. Ο Φόρτ αναστέναξε βαθιά και ψιθύρισε:

— Και τί μπορώ εγώ να...;

— Μπορείς να μάς πληροφορήσης, αποκρίθηκε ο Έβανς. τί έσχεδιάζαν αυτοί να κάμουν χθές, για να συμπεράνουμε τί θα κάμουν σήμερα ή αύριο. Περίμενες με τον Ράκ τον Ουάλστον, να του ανοίξετε την πόρτα;

— Ναί, όμολόγησε ο Φόρτ.

— Και τα παιδιά αυτά, που σ'ας φιλοξένησαν, θα τα σκοτώνετε;

Ο Φόρτ έσκυψε το κεφάλι χωρίς να αποκρίθ.

— Κι' από που ήρθαν έδω ο Ουάλστον κι' οι σύντροφοί του;

— Από το βορρά.

«Εμπρός, παιδιά! φώναξε ο Έβανς.»

— Και σύ με τον Ράκ από το νοτιά;

— Ναί.

— Πήγαν και στ' άλλο μέρος του νησιού, το δυτικό;

— Όχι ακόμα.

— Και τώρα που είναι;

— Δεν ξέρω.

— Άλλο τίποτα δεν έχεις να μάς πής;

— Όχι, καπετάν Έβανς, όχι!

— Πιστεύεις πως ο Ουάλστον θα ξαναρθ;

— Ναί!

Έδω η ανάκριση τελείωσε. Κουβάλησαν πάλι τον αιχμάλωτο στην αποθήκη κι' έκλεισαν την πόρτα καλά.

Ο Έβανς αποφάσισε τότε να επιχειρήσει μιαν αντίρρηση στα περίχωρα. Ήταν επικίνδυνο, αλλά χρειαζόταν.

Τό μεσημέρι, ο Μόκος πήγε στον αιχμάλωτο φαί. Άλλ' αυτός ούτε το άγγιξε. Καθόταν βουδός και συλλογισμέ-

νος. Τι να είχε στο νου του άραγε;... Μή τον έτυπε ή συνείδησή του;... Ποιός ξέρει!...

Άφου έφαγαν όλοι, ο Έβανς άνακοίωσε το σχέδιό του, που το έπιδροκίμασαν. Οι μικροί θάμηναν στη σπηλιά με τον Βάξτερ, την Καίτη και το Μόκο. Οι μεγάλοι θάκολουθούσαν τον Έβανς στην αντίρρηση.

Αν άπαντούσαν πουθενά τους κακούργους κι' αναγκαζόνταν να πολεμήσουν μαζί τους, δεν ήταν άπίθανο να τους νικήσουν. Γιατί αλήθεια εκείνοι ήταν έξη άντρες σ' όλη τους την άκμή, τα παιδιά όμως με τον Έβανς ήταν έννέα, καλύτερα όπλισμένα, — γιατί καθένα είχε τουφέκι και περίστροφο, — και με περισσότερα φυσέκια. Έπειτα ο Δόνιφαν, ο Ουέλκοξ και ο Κρός ήταν καλύτεροι σκοπευτές από τους ναύτες, που δεν είχαν κιόλα, καθώς έλεγε ο Έβανς, παρά λίγα φυσέκια.

Κατά τις δυο, το μικρό στράτευμα ξεκίνησε. Οι άλλοι μπήκαν στη σπηλιά κι' έκλεισαν τις πόρτες, δεν τις έφραξαν όμως με τις πέτρες, για να μπορούν να τις ανοίξουν άμέσως, αν τυχόν το στράτευμα ξαναγύριζε κι' ήταν ανάγκη να χωθή και να όχυρωθή στη σπηλιά.

Όσο προχωρούσε προφυλακτικά μέσα στο δάσος. Πέρασε από τον τάφο του γάλλου ναυαγού και λόξεψε για να πλησιάσει την όχθη της λίμνης. Ο Έβανς πήγαινε μπροστά, και με κόπο συγκρατούσε τον Δόνιφαν που ήθελε και καλά να είναι πρώτος.

Ο Πιστός, ανήσυχος, όλο μυρίζόταν. Και μια στιγμή φάνηκε πως είχε ανακαλύψει ίχνη.

— Τό νου σας! είπε ο Μπριάν.

— Κοιτάξτε τον Πιστό πως κάνει, είπε ο Γόρδων. Δεν είναι βέβαια ίχνη ζώου αυτά που μυρίζεται...

— Χωθήτε στα χόρτα, είπε ο Έβανς.

(Ακολουθεί) Μεταφρ. Π. Ι. Φ. και Γρ. Ξ.

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

«Όλα τα μαύρα πράγματα, με τον καιρό, άσπρίζουν. Αυτός είναι ένας νόμος φυσικός. Γιατί λοιπόν τα μαλλιά του ανθρώπου να κάνουν εξαίρεση κι' από μαύρα να γίνονται άσπρα; Αντινομία!» Αυτό θα σκέπτονται ίσως εκείνοι που βάφουν τα μαλλιά τους...

Όποιος είχε στη ζωή του ιδανικά και δεν αισθάνθηκε λύπη στη διάψευσή τους, μοιάζει με τη μύγα που, με μισοκαμένα από τη λάμπα φτερά, χοροπηδά στη μέση του τραπέζιού, χωρίς να τη νοιάζει για ό,τι έχασε, και που σου προξενεί λύπη, απέχθεια, κάμνιμα φορά κι' γέλια.

Δ. Γρ. Κ.

HILDA WOOD

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ

Θά έχουν περάσει ως σαράντα χρόνια από τότε που ήρθαμε σ' ένα κομμάτι γης στην Αίγυπτο, ανάμεσα σε πολλά άλλα μελαγχροινά παιδιά, γεννήθηκε κι' ένα που ονομάστηκε Κεμάλ.

Κάθε μέρα ο Κεμάλ έπαιζε κάτω από τις ψηλές χουρμαδιές στις όχθες του Νείλου, ενώ η μητέρα του έπλενε και συρρίχνε το μικρό τους σπιτάκι, φτιαγμένο από χωματένια τούβλα, η έμπαγείρενε το λιτό τους φαγητό.

Τα χρόνια περνούσαν και ο Κεμάλ μεγάλωνε ως που γίνθηκε άντρας. Τώρα ταξιδεύει όλη την Αίγυπτο, από τη μιάνη άκρη ως την άλλη, και καμιά φορά φτάνει ως τη Συρία και την Παλαιστίνη, οδηγώντας και μήλες πλουσίων εμπόρων. Είναι τίμιος και οι έμποροι μ' εμπιστοσύνη τον αφήνουν να οδηγεί το καραβάκι τους και να τους δίνει στην επιστροφή λογαριασμό για ό,τι έκαμε.

Αλλά δεν πρόκειται να σας διηγηθώ τη σημερινή ζωή του Κεμάλ, αλλά μερικές ιστορίες που άκουσε να του διηγούνται όταν ήταν μικρός και που τον έδωσαν να γίνη καλός άνθρωπος.

Η μητέρα του τον αγαπούσε πολύ και, όταν έτελεινε τις δουλειές της το βράδυ, συχνά του διηγόταν για τις Πυραμίδες, για τη Σφίγγα και τους αρχαίους ναούς, που είναι τόσο μεγάλοι, ώστε εύκολα ένα μικρό παιδί μπορεί να χαθώ μέσα στις κολόνες τους. Του διηγόταν ακόμα για τον Νείλο, τον ιερό ποταμό της Αιγύπτου, που σχίζει όλη τη χώρα από τη μιάνη άκρη ως την άλλη, και με τα νερά του την κάνει τόσο γόνιμη και πλούσια.

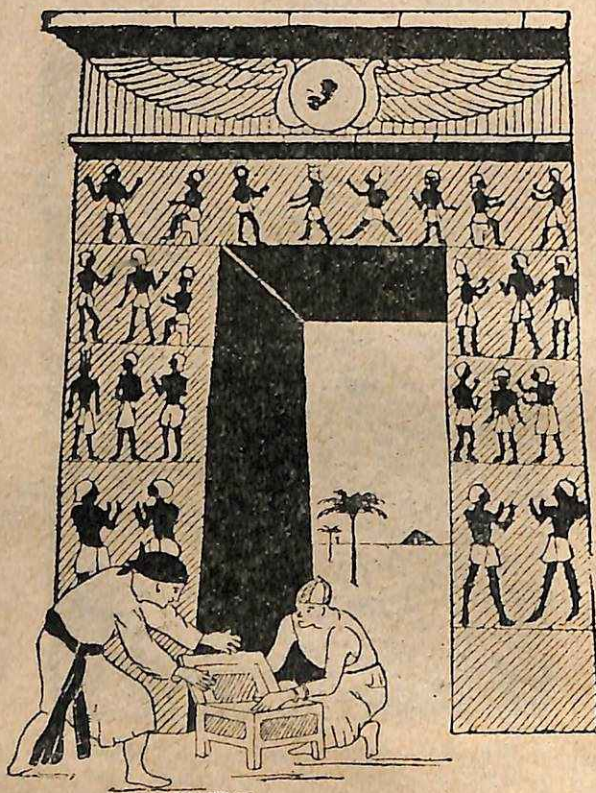
Και πρώτη-πρώτη θά σας διηγηθώ την ιστορία που ο Κεμάλ αγαπούσε περισσότερο.

Μέσα στον τοίχο, κοντά στη μεσημβρινή πύλη του ναού του Καρνάκ, ζούσε ένα Πνεύμα που η δουλειά του ήταν να φυλάει τους θησαυρούς του ναού.

Μια μέρα, ο πλοίαρχος ενός καϊκιού φορτωμένου φακές, αναγκάστηκε, ένεκα του καιρού, ν' άγκυροβολήσει κοντά στο Καρνάκ. Το ίδιο βράδυ ένας ζητιάνος πλησίασε το καϊκι και ζήτησε να του δώσουν μια όξα φακή. Ο πλοίαρχος, που δεν ήταν γενναίωδωρος άνθρωπος, αρνήθηκε να χαρίσει στον ζητιάνο ό,τι του ζητούσε· αλλά στο τέλος με γκρίνια του έδωσε μια φούχτα φακή και του είπε να φύγη.

Ο Ζητιάνος, προτού φύγει, σχεδίασε κάποια σημεία σ' ένα κομμάτι χαρτί και το έδωσε στον πλοίαρχο. «Πάρε το χαρτί αυτό, του λέγει, και κατά τα μεσάνυχτα πήγαινε στη βορεινή πόρτα του ναού. Και όταν θά είναι ακριβώς μεσάνυχτα, χτύπησε τρεις φορές την πέτρα που είναι πέμπτη προς τ' αριστερά της πόρτας και δεύτερη από το έδαφος. Τό χαρτί θά το δώσης στον άνθρωπο που θά παρουσιασθή, και τότε θά ανταμωθής για την καλόςσύνη σου».

Όταν έφθασε η παραμονή της ημέ-

«Το Πνεύμα έφερε ένα κιβώτιο και το άνοιξε...» (Σελ. 90, στ. β').

ρας που θά έφευγε, ο πλοίαρχος σκέφθηκε ότι τίποτε δεν θά έχανε αν πήγαινε να ιδεί τι θά του τύχαινε την νύχτα εκείνη, στην πύλη του ναού. Έπληγε λοιπόν εκεί κι' αφού με προσοχή ανακάλυψε την πέτρα που είναι πέμπτη προς τ' αριστερά και δεύτερη από το έδαφος, περίμενε τα μεσάνυχτα για να τη χτυπήσει τρεις φορές. Με το τρίτο χτύπημα, άξαφνα, παρουσιάστηκε μπροστά του ο φύλακας των θησαυρών του ναού και τον ρώτησε τί ζητούσε.

Ο πλοίαρχος του έδωσε το χαρτί με τα σημεία, και το Πνεύμα έτρεξε κι' έφερε από το άδυτο του ναού, ένα κιβώτιο και το άνοιξε μπροστά του. Ο πλοίαρχος είδε τότε να λάμπουν χρυσά βρα-

χιόλια, καρφίτσες με πολύτιμες πέτρες, δακτυλίδια, σκουλαρίκια, βάζα και πολλά άλλα κοσμήματα, τόσο ωραία και πολύτιμα, που ποτέ του δεν είχε ξαναδεί.

Στην αρχή, ο πλοίαρχος ένόμιζε ότι όλα αυτά θά του τ' άχάριζαν γι' ανταμοιβή, γιατί πραγματικώς ένόμιζε ότι είχε κάμει μεγάλη ευεργεσία στον ζητιάνο. Αλλά το Πνεύμα του έδωσε μόνο μια χούφτα χρυσά νομίσματα, κι' έπειτα έκλεισε το κουτί και το κλείδωσε καλά. «Αν έδινες στον ζητιάνο μια όξα φακές, όπως σου είχε ζητήσει, του είπα, θά σου έδιναν μια όξα χρυσάφι».

Μόλις είπα αυτά, χάθηκε κι' ο πλοίαρχος, βρέθηκε όρθιος μπροστά στη βορεινή πύλη του ναού, ενώ ένα όλόγεμο φεγγάρι έριχνε το απαλό του φως στα έρείπια. Όνειρευόταν: «Όχι, γιατί στά χέρια του κρατούσε σφιχτά τα χρυσά αρχαία νομίσματα».

Όταν ο Κεμάλ ήταν έννέα χρονών, η μητέρα του τον πήρε μαζί της, για να επισκεφθούν τους συγγενείς της που έμεναν στο Καρνάκ. Και φυσικά ο Κεμάλ ήταν χαρούμενος, γιατί είχε την έλπίδα, ότι θά έδλεπε κι' αυτός τον γενναίωδωρο φύλακα του ναού.

Η μητέρα του ήταν φτωχή και γι' αυτό δεν ταξίδευαν στο Νείλο με το βαπόρι, αλλά μ' ένα καϊκι, φορτωμένο στάρι, για τα διάφορα χωριά που είναι στα περίχωρα του Καρνάκ. Τό ταξίδι επρόκειτο να διαρκήσει περισσότερο από μια εβδομάδα, και φαντάζεσθε πιά πόσο χαρούμενος ήταν ο Κεμάλ και γι' αυτό.

Γρήγορα έγινε φίλος με όλους που ταξίδευαν μαζί του στο καϊκι. Και έκτός από τον πλοίαρχο και τους ναύτες, ήταν έξη άλλοι ταξιδιώτες, και ένας εύθυμος άνθρωπος, ο έμπορος του σταριού, που πολλές φορές είχε ταξιδέ-

ψει όλο το Νείλο, και ήξερε πολλές ιστορίες, και μ' ευχαρίστηση πάντοτε ήταν έτοιμος να τις διηγείται.

«Έλα, Κεμάλ, του λέει ένα βράδυ, να σου διηγηθώ την ιστορία του Θεού Όσιρι, πώς έγινε ο Άρχοντας εκείνων που έχουν αφήσει το σώμα τους, και γιατί βσους δεν έχουν μάθει καλά το μάθημα της ζωής των, τους στέλνει πάλι στη γή για να το μάθουν καλύτερα».

«Θά ξέρεις ότι τον παλιό καιρό οι θεοί συνήθιζαν να περπατούν στη γή μαζί με τους ανθρώπους, άρχισε να του διηγείται, ενώ καθόταν στη ρίζα του μεγάλου καταρτιού και ο Κεμάλ δίπλα του.

«Εκείνο λοιπόν τον καιρό, κάποιο

καλοκαιρινό δειλινό, ο Όσιρις και η θεά Ίσις κατέβηκαν στη Γή και έφθασαν στο ιερό άλσος του ναού ενός μικρού χωριού. Εκεί η Ίσις άρχισε να τραγουδά, και ο Όσιρις έκοψε ένα καλαμί, έκαμε μ' αυτό μια φλογέρα και συνόδευε το γλυκό τραγούδι της θεάς μ' έναν άπλο αλλά θαυμάσιο σκοπό.

Τό τραγούδι αυτό επρόκειτο να φθάσει ως ταυτιά του ιερέα του ναού. «Τέτοια μουσική δεν παίζουν οι άνθρωποι», είπε, και μόλις τελείωσε το τραγούδι έτρεξε στο ιερό άλσος για να βρή τους μουσικούς.

Όταν όμως είδε έναν ωραιότατο άνδρα και μια γυναίκα να κάθονται κοντά στην ιερή πηγή, ανάμεσα στα δέντρα, τους πλησίασε: σιγά-σιγά, παρατηρώντας με θαυμασμό την υπέροχη μορφή τους.

«Πατέρα, του λέγει ο Όσιρις, μπορείς να μάς πής που μπορούμε να νανυπαυθούμε τη νύχτα; Έρχόμαστε από πολύ μακριά και είμαστε πολύ κουρασμένοι».

Ο γέροντας με σεβασμό τους προσκύνει και τους είπε: «Είχα ιδεί στις όπασίες μου ότι θά έρχόσαστε, αλλά δεν ήλπιζα να ζήσω για να σας υποδεχθώ. Ό,τι έχω όλα είναι δικά σας».

Και έτσι η Ίσις και ο Όσιρις έμειναν στη γή με ανθρώπινη μορφή και έζησαν μαζί με τους ανθρώπους. Άρκετο καιρό κάθισαν κοντά στον άγιο εκείνο άνθρωπο, να βοηθούν τους φτωχούς και τους δυστυχισμένους. Όλοι τους αγαπούσαν, αλλά μόνο ο άγιος άνθρωπος ήξερε ότι ήταν θεοί.

Κάποτε ο βασιλιάς της Αιγύπτου έμαθε για την καλόςσύνη και τη σοφία των παρξένων αυτών ξένων, κι' έστειλε υπηρέτες του να καλέσουν στο παλάτι του τον Όσιρι.

Από που ήρθατε; τον ρώτησε ο βασιλιάς.

«Η πατρίδα μου είναι μια πολύ μακρινή χώρα της Ανατολής, του απάντησε ο Όσιρις.

«Και πότε θά γυρίσετε στην πατρίδα

σας; ζήτησε να μάθη ο βασιλιάς.

«Όσο ζω σ' αυτόν τον κόσμο, δεν θά γυρίσω εκεί, απάντησε ο Όσιρις.

Μου έχουν πει πάρα πολλά για τη σοφία σας, του είπε ο βασιλιάς. Έλάτε να ζήσετε στο παλάτι μου.

Αλλά ο Όσιρις τον παρκαλέσε να μην επιμείνη στην πρότασή του, γιατί δεν ήθελε νάφηση τον γέροντα ιερέα. Συχνά όμως έκανε επίσκεψη στον βασιλιά και τον βοηθούσε να διοική καλά και δίκαια τη χώρα του.

Όταν πέθανε ο βασιλιάς εκείνος, ο λαός ανακήρυξε διάδοχό του τον θαυμάσιο ξένο. Ο Όσιρις έκανε τότε νέους, δικαιοτέρους νόμους, και δίδαξε στο λαό πώς να καλλιεργή το στάρι και τα καρποφόρα δένδρα, κι' έτσι για πρώτη φορά οι υπήκοοί του έμαθαν να τρώγουν καρπούς και ψωμί.

Μια μέρα, ένας ξένος χτύπησε την πόρτα του παλατιού. Ήταν όμως τόσο άσχημος κι' είχε τόσο κακό παρουσιαστικό, ώστε οι φύλακες αρνήθηκαν να του άνοιξουν.

«Πες στο βασιλιά, πώς ο αδελφός του Σέτ είναι εδώ και θέλει να τον ιδεί, φώναξε με απειλητική φωνή ο άπαίσιος ξένος.

Οι φύλακες γέλασαν σάν άκουσαν να ισχυρίζεται ότι είναι συγγενής με το βασιλιά· όπωςδ ήποτε έτρεξαν να τον έδοποιήσουν.

Πραγματικώς ήταν ο κακός αδερφός του καλού βασιλιά Όσιρι, και οι φύλακες έλαβαν διαταγή να του άνοιξουν και να τον μπάσουν. Γιατί ο Όσιρις ήταν τόσο άγνός και ευγενικός, ώστε να μη βλέπει το κακό σε κανένα. Πρόσταξε μάλιστα να δώσουν και όλόκληρο διαμέρισμα του παλατιού για κατοικία στον αδελφό του.

«Αλλ' αν και ο Σέτ μόνο άγάπη και περιποίηση έδωκε κεί-μέσα, είχε όμως τόσο κακή φύση, ώστε διαρκώς σκεπτόταν πώς να πάρη αυτός την εξουσία της χώρας, πώς να γίνη βασιλιάς της Αιγύπτου!

Και τώρα θά σταματήσω εδώ, είπε ο έμπορος, και θά σε άφισω να μαντέψεις τι έκαμε ο Σέτ για να πάρη την εξουσία από τον Όσιρι και να γίνη αυτός βασιλιάς της Αιγύπτου». Και γελώντας, σηκώθηκε και πήγε να φάγη το βραδυνότου. Ο Κεμάλ έμεινε ξαπλωμένος εκεί να κοιτάζει τη ζωή και την κίνηση της χώρας.

(Ακολουθεί)

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΕΦΑΝΗΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

Η ΑΣΠΡΗ ΑΡΚΟΥΔΑ

Ένας κουτός παραπονιόταν πώς ήταν φτωχός και άτυχος. Μόνο την κουταμάρα του δεν παραδεχόταν. Ένας άλλος, έξυπνος, του είπε:

«Φίλε μου, έχω τρόπο να σε κάμω άμέσως υπέρπλουτο. Πάρε αυτό το μεγάλο χαλίκι. Βάλε το να βράση με νερό. Άμα κοχλάση, κατέδασ' το απ' τη φωτιά κι' άφισ' το να κρυσώσει, θά γίνη χρυσάφι!»

Μωρέ, τί μου λές; έκαμε ο φτωχός με δυσπιστία. Και γιατί δεν τό βράσεις εσύ, να πλουτίσης, παρά τό δίνεις σε μένα; . . .

«Έχω τό λόγο μου, του άποκρίθηκε ο άλλος. Πάρ' το, κάμε όπως σου είπα, κι' ύστερα θά σου πω . . .

Ο φτωχός, που άρχισε να πείθεται, πήρε τό χαλίκι. Κι' ήταν έτοιμος να φύγη, για να κάμη τη δοκιμή, όταν ο άλλος τον έσταμάτησε:

«Α, του είπα. Ξέχασα. Κοίταξε μόνο, εκεί που θά τό βράξεις, να μη συλλογιστής την άσπρη άρκούδα».

Ποιά άσπρη άρκούδα; . . .

«Άκου που σου λέω. Να μη συλλογιστής την άσπρη άρκούδα!

Καλά, βρε αδελφέ. Δε θά συλλογιστώ τίποτα!

Κι' ο φτωχός με τό χαλίκι έφυγε. Αλλά την άλλη μέρα ξαναδρόηκε κείνον που τό έδωσε, για να του παρπονέθη:

Με κορόϊδεψες, καϊμένε; . . . τη φτώχεια μου κορόϊδεψες;

Πώς; άπόρησε ο άλλος. Δε σου γινε χρυσάφι;

Ναί, χρυσάφι! . . .

Μά έκαμες όπως σου είπα;

Όπως μου είπες. Δεν ήταν δά και κανένα δύσκολο . . .

Ε, τότε θά συλλογιστής την άσπρη άρκούδα. Δε γίνεται!

Ο φτωχός όμολόγησε:

Ναί, να πάρ' η όργη! τη συλλογίστηκα χωρίς να θέλω. Άχ, γιατί να μου την πής, εύλογημένε!

Τί να σου κάμω! άποκρίθηκε ο άλλος. Εγώ ο καϊμένος, για να μην τη συλλογιστής κατά τήχη, σε προειδοποίησα. Εσύ . . . σά να σου λέγα:

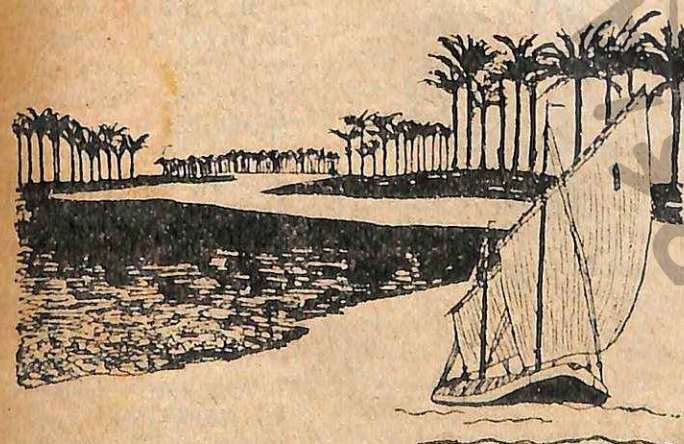
«συλλογίσσου τη!» Φταίω; . . . Αλλά ούτε και σ' δεν φταίς τόσο . . . Χτές με ρώτησες γιατί δεν βράζω εγώ τό χαλίκι να πλουτίσω.

Ε, λοιπόν, κι' εγώ, σες φορές τό δοκίμασα, ήταν άδύνατο να μη συλλογιστώ την άσπρη άρκούδα, που μου είχαν πει και μένα.

Άχ, αν δεν ήταν αυτό! . . .

Άχ, αν δεν ήταν αυτό! έκαμε κι' ο φτωχός, πεισμένος τώρα πώς ο άλλος δεν τον κορόϊδεψε, παρά πώς αυτός ήταν άτυχος γεννημένος, ποτέ όμως και κουτός . . .

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

«Ταξίδευαν στο Νείλο με καϊκι». (Σελ. 90, στ. γ').

ΝΕΑ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Θά σκιρτήσουν από χαρά οι συλλέκτες, μαθαίνοντας πώς θα εκδοθή σε λίγο μια σειρά από αναμνηστικά γραμματόσημα της Έκατονταετηρίδας της Έλληνικής Ανεξαρτησίας, ωραιότατα, καλλιτεχνικά.

Παίρνω μερικές πληροφορίες από το τελευταίο τεύχος του αρίστου γραμματосημολογικού περιοδικού «Φιλοτέλεια».

Στο Υπουργείο της Συγκοινωνίας συνεδρίασε η σχετική Επιτροπή, υπό την προεδρεία του υπουργού κ. Α. Χρηστομάνου, που, καθώς σας είπα και την άλλη φορά, είναι μέγας γραμματосημόφιλος και πρόεδρος της Έλληνικής Φιλοτελικής Έταιρείας. Στην Επιτροπή αυτή είναι μέλη κι' οι καλλιτέχνες (ζωγράφοι) Ίακωβίδης, Θωμόπουλος, Μπισκίνης, Μαθιόπουλος· οι λογοτέχνες Δαμνέρης και Παπαντωνίου· οι ιστορικοί και διηγηματογράφος Ράδος, ο μηχανικός Χ. Γλένης και άλλοι.

Αποφασίστηκε λοιπόν να εκδοθή μια σειρά από 15 περίπου γραμματόσημα με τις εικόνες των επισημοτέρων ανδρών του Αγώνος του 21, των προτεργατών της Έθνικής Ανεξαρτησίας. Μεταξύ των άλλων, θα παριστανθούν: ο Καραϊσκάκης, ο Πατριάρχης Γρηγόριος Β', ο Κολοκοτρώνης, ο Κανάρης, ο Μιαούλης και άλλοι.

Θα παριστανθούν επίσης και παραστάσεις διαφόρων επεισοδίων του Αγώνος, μαχών, ναυμαχιών κτλ. που θα τις αντιγράφουν από εικόνες της Πανακτοθήκης του Μονάχου—γιατί εκεί υπάρχουν πολλές από την Επανάσταση του 21, έργα μεγάλων Γερμανών ζωγράφων, χάρις στον φιλέλληνα βασιλέα της Βαυαρίας Λουδοβίκο, τον πατέρα του πρώτου βασιλέα μας Όθωνα, — από τη δική μας Πανακτοθήκη, από το Έθνολογικό Μουσείο κι' από πίνακες αναγνωρισμένων Ελλήνων ζωγράφων.

Η σειρά των Αναμνηστικών αυτών θα περιλάβει και γραμματόσημα των 50, των 75 και των 100 δραχμών. Γι' αυτή το αποφασίστηκε — σπουδαία κι' αυτή πληροφορία για τους συλλέκτες, — να μην εκδοθούν γραμματόσημα των τριών αυτών μεγάλων αξιών στη σειρά που κυκλοφορεί τώρα. Αποφασίστηκε ακόμη να μην εκδοθούν ούτε ιδιαίτερα αναμνηστικά γραμματόσημα για την Έκατονταετηρίδα των Ταχυδρομείων, αλλά να συγχωνευθούν κι' αυτά με τ' αναμνηστικά της Έθνικής Ανεξαρτησίας.

Κατόπι σχηματίστηκε μια μικρότερη, ειδική επιτροπή από τους κκ. Ίακωβίδη, Ράδο, Παπαντωνίου, Μαθιόπουλο

Θωμόπουλο και Μπισκίνη, υπό την προεδρεία του κ. Δαμνέρη. Η επιτροπή αυτή θα διαλέξει και θα δώσει τις παραστάσεις των αναμνηστικών γραμματосημίων, που θα εκτελεστούν χαλκογραφικώς με μεγάλη επιμέλεια, για να γίνουν όσο το δυνατό πιο καλλιτεχνικά τα γραμματόσημα αυτά, που θα θυμίζουν μια τόσο μεγάλη Έκατονταε-

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Έθνικόν Άριστέιον Γραμμάτων και Τεχνών)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
με στίχους της δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Είχα φύγει κιόλα χωρίς να πω σε κανένα που θα πήγαινα. Χίλια κακά θάβαζαν οι δύστυχοι με το νού τους...

Αποφάσισα λοιπόν να πάω και να κάμω τον ανήξερο. Λέξη, τσιμουδιά για όλ' αυτά.

Πλησιάζοντας, είδα την ψυχομάννα μου στην πόρτα. Με περίμενε με καρδιοχτύπια. Κι' άμα με γνώρισε στα σκοτεινά, άρχισε να μου φωνάζει:

— Έσύ σαι, καλέ;... Έλα!... Πού ήσουν; Γιατί άργησες έτσι κι' έκαμες τον πατέρα σου να τρέχει να σε γυρεύει;

— Τί, ο πατέρας μου δεν είν' εδώ;

— Όχι, σου λέω! Πήρε τους δρόμους να σε βρει!

«Καλύτερα!» συλλογίστηκα. Και μπήκα μέσα απότομα και χωρίς άλλη μιλιάν.

Έκάρησα σ' ένα σκαμνί, στην κάμαρα που τρώγαμε, και χωρίς να παντώ στον Αντρίκο, στη Μαρούλα και στη μητέρα τους, που δεν έπαυαν να με ρωτάνε τί έγινα, κοίταξα στον άέρα σά να μ'ην ήθελα—τί περίεργο—να βλέπω κανένα.

Σά να μου είχαν κάμει κανένα κακό ή σά να φταιγαν αυτοί που έγω

δεν ήμουν δικός τους και τ'μαθα!...

Σε λίγο γύρισε κι' ο μαστρο-Παύλος, ρωτώντας απ' την πόρτα αν φάνηκα. Κι' όταν του είπαν πως είμαι μέσα, —

έγω μιλιάν, — μπήκε στην κάμαρα φωνάζοντας άγρια. Κι' αυτός, έννοείται, ήθελε να του πω γιατί έφυγα μονάχος, άρρωστη, και που γύρισα ως αυτή την ώρα.

— Πήγα περίπατο στην έξοχη και βραδυάχτηκα χωρίς να το καταλάβω, ήταν η μοναχή μου απάντηση.

— Και γιατί χωρίς καπέλλο; Και γιατί δεν το είπες κανενός; Τό έκαμες εσύ αυτό άλλη φορά; Τί σου ήρθε απόψε;

Μιλιάν έγω σ' αυτά. Μπορούσα, αν ήθελα, να πλάσω μια ιστορία, να βρω μια δικαιολογία οποιαδήποτε. Άλλα πρώτο που δεν μου άρεσε να λέω ψέματα. Έπειτα με είχε πιάσει σάν πείσμα και σώπαινα με τέτοια επίμονή, που έπιτέλους ο μαστρο-Παύλος έχασε την υπομονή του:

— Θά μου πής, παλιόπαιδο, μου φώναξε, αυτό που σε ρωτώ, ή θά σ'αρχίσω στα χαστούκια;

Μπήκε τότε στη μέση ή γυναίκα του, κάτι του έγενεψε, κάτι του ψιθύρισε, κι' άμέσως ο θυμός του έπεσε.

Μου φάνηκε παράξενο. Είχαν υποψιαστεί άραγε τίποτα; Είχαν μαντέψει πως άκουσα την όμιλία του μαστρο-Παύλου με τον Παναγάρι, πως απ' τη λύπη μου πήρα των ματιών μου να φύγω, και πως το μετανοίωσα, άμα νύχτωσε, και γύρισα; Μπορεί.

Ο μαστρο-Παύλος ώστόσο έπαψε τις φωνές, έπαψε και τα ρωτήματα. Καθήσαμε όλοι στο τραπέζι σιωπηλοί. Άνόρεχτος, έγω έτρωγα με

τηρίδα, όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για όλο τον πολιτισμένο κόσμο.

Γιατί ή Έλληνική Ανεξαρτησία, που κηρύχθηκε το 1821, ήταν ο πρόδρομος της Ανεξαρτησίας στην Ευρώπη, όπου από τότε, το ένα μετά το άλλο, τα υπόδουλα Κράτη άποτινάζαν τον ζυγό και γινόνταν ελεύθερα...

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

19 Ιανουαρίου

Το σπύτι μας κι' ο δρόμος μας

Αυτή την έντύπωση μου έκανε τώρα κι' ή κάμαρα, και το σπύτι όλο, κι' οι άνθρωποι που το κατοικούσαν. Ξένο το σπύτι, ξένοι κι' οι άνθρωποι. Κι' όμως τους άγαπούσα όπως κι' εκείνοι. Ήταν το σπύτι όπου πέρασα τα παιδικά μου χρόνια, αδιάφορο αν δεν είχα γεννηθεί εκεί-μέσα. Και το θυμώμαι, το βλέπω ακόμη μπροστά μου, σά να τάφισα χτές.

Ήταν ένα μονόπατο σπιτάκι σ' ένα στενόν, άπεριποίητο δρομάκο του μεγάλου μας χωριού, με όχι πολύ μακριά απ' την πλατεία.

Ο δρομάκος ήταν στρωμένος με λεπτό χαλί και με χώνια, — μόνο οι μεγάλοι δρόμοι είχαν καλντερίμι, — χωρίς πεζοδρόμια, χωρίς φανάρια και χωρίς δέντρα. Μόνο απ' τις αυλές των σπιτιών ξέβγαιναν και τον στόλιζαν μερικά πράσινα κλαδιά, — άλλου συκι, άλλου γαρίζα, άλλου ροδακινιά, άλλου μυρδαλιά, άλλου κληματαριά, — και μόνο απ' τα δυό-τρία μαγαζιά του, — μια ταβέρνα, ένα μπακαλικάκι, ένα σανοπωλείο, — έβγαζαν το βράδυ φανάρια. Μα τη νύχτα, όταν έκλειναν πιά τα μαγαζιά και τα φωτισμένα παράθυρα των σπιτιών, ο δρομάκος μας βυθιζόταν στο σκοτάδι, έκτος πιά αν ήταν ζωηρή αστροφεγγιά ή φεγγάρι. Όταν έδρεχε πάλι, οι λάσπες κι' οι βάλτοι που σχηματίζονταν στους λάκκους, τον έκαναν αδιάβατο και το

καλοκαίρι, όταν φυσούσε δυνατά, ή σκόνη σπινόνταν σε σύννεφα, περνούσε τις αυλές κι' έμπαινε στα σπύτια.

Καμιά όμορφιά, βλέπετε, δεν είχε ο δρομάκος μας, που δεν ήταν ούτε ίσιος. Κι' όμως μου άρεσε και τον άγαπούσα. Σ' αυτόν πρωτοβγήκα, σ' αυτόν πρωτότρεξα, σ' αυτόν πρωτόπαιξα με τ'αδέρφια μου και με τ'άλλα γειτονόπουλα. Ω, πόσες φορές έρριξα βαρούλες στους βάλτους του, πόσες φορές σκαρφάλωσα στις μάντρες του, πόσες φορές έχτισα κάστρα και γεφύρια με τα χαλίκια του και με το χώνια του, και πόσες φορές κυνηγήθηκα με τα παιδιά από τη μία του άκρη ως την άλλη! Μα και πόσες φορές βγήκα εκεί έξω, να πέσω στο κατώφλι μιας ξένης πόρτας και να κλάψω, λυπημένος από ένα μάλωμα, χολιασμένος απ' ένα πείραγμα, πεισματωμένος από μια τιμωρία.

Τά επιπλα ήταν λιγοστά, φτωχικά: μια τίποτα δεν έλειπε απ' τ'αναγκαία. Ίσως μάλιστα υπήρχαν και μερικά περιττά. Άξαφνα ένα τραπέζι που δεν το κάναμε τίποτα και μια καρέκλα κουτση που δεν καθόταν κανένας... Τό τζάκι, απ' την κουζίνα, μας ζέσταινε στην κάμαρα που τρώγαμε. Μα τη βαρυχειμωνιά, τις νύχτες που χιόνιζε ή φυσούσε παγωμένος βοριάς, ανάδαμε και μαγαζιά.

Είχαμε στην κουζίνα και φούρνο, μα δεν τον μεταχειριζόμαστε καθεμέρα. Γιατί δεν ζυμώναμε πάντα στο σπύτι, όπως κάνουν στην έξοχη και στα χωριούδικα. Τό χωριό μας, πιο μεγάλο, είχε και τους ψωμάδες του. Κι' απ' τον κύρ Χρήστο, τον ψωμά της γειτονιάς μας, αγοράζαμε τό ψωμί μας.

Λίγο πιο κάτω απ' το σπύτι, στον ίδιο δρομάκο, στο κατώ ένός μεγάλου σπιτιού, ήταν το εργαστήρι του μαστρο-Παύλου. Απ' όλα έφτιανε με τα ξύλα του, τα σανίδια του και τα λογής-λογής σύνεργά του ο μαρμαγκός, που τον βοηθούσε μόνο ένας νέος μαθητευόμενος, ο Βαγγέλης: τραπέζια, σκαμνιά, σκάλες, παντζούρια, καστέλες, ράφια. Ακόμη και τα θρανία του σχολείου μας.

Πόσες ώρες περνούσα στο εργαστήρι, παίζοντας με τα πλανίδια ή δίνοντας κι' έγω μια βοήθεια, όσο μπορούσα, προπάντων στο Βαγγέλη που, καθώς έλεγε, ήθελε να με κάμει και μένα μαρμαγκό. Που σ' αυτό έγω του άποκρινόμουν: «Καλά, άσε να γίνης πρώτα εσύ!» Κι' ο καίμένος γελούσε, γιατί ήξερε πως δεν ήταν ακόμα παρά ένας άρχαριος, «στο άλφα της τέχνης» όπως έλεγε κι' ο μαστοργής του.

Στο εργαστήρι, οι μυρωδιές των φρέσκων ξύλων και των σανιδιών, — όμορφες μυρωδιές, και μάλιστα του κυπαρισσόξυλου, — άνακατεύονταν με τη βαριά εκείνη της ψαρόκολλας.

Αντικρά απ' το κοττέτσι, έρχόταν ή από μέσα πλευρά του σπιτιού, με δυό πόρτες και με δυό παράθυρα στη γραμμή. Η μια πόρτα, ή μικρότερη, ήταν της κουζίνας, από την άλλη μπαίναμε

από την κάμαρα που τρώγαμε. Άλλες δυό καμαρούλες είχε τό σπύτι: στη μία κοιμόταν τ'αντρίκος κι' έγω. Κι' οι δυό αυτές κρεβατοκάμαρες είχαν από ένα παράθυρο στο δρόμο ανατολικό, και συγκοινωνούσαν με μια πόρτα που τό καλοκαίρι την άφίναμε άνοιχτή. Ούτε τα παντζούρια δεν κλείναμε τις καλοκαιριάτικες νύχτες και, στις μεγάλες ζέστες, ούτε τα τζάκια. Μόνο ρίχναμε ένα μπερντέ από διάνα, για να μη μας βλέπουν από τό δρόμο. Α, τί χαρά ήταν ζυγνύσαμε και βλέπαμε αυτό τό μπερντέ να γλυκολάμπει άσπρος και διάφανος στο φώς της αυγής! Άλλα πολύ πριν τον χρυσώση κι' ο ήλιος, έμεις σηκωνόμαστε. Μόνο σάν ήμαστε άρρωστοι πολύ σπάνια, — μας έδρισκε ο ήλιος στο κρεβάτι.

Τό έπιπλα ήταν λιγοστά, φτωχικά: μια τίποτα δεν έλειπε απ' τ'αναγκαία. Ίσως μάλιστα υπήρχαν και μερικά περιττά. Άξαφνα ένα τραπέζι που δεν το κάναμε τίποτα και μια καρέκλα κουτση που δεν καθόταν κανένας... Τό τζάκι, απ' την κουζίνα, μας ζέσταινε στην κάμαρα που τρώγαμε. Μα τη βαρυχειμωνιά, τις νύχτες που χιόνιζε ή φυσούσε παγωμένος βοριάς, ανάδαμε και μαγαζιά.

Είχαμε στην κουζίνα και φούρνο, μα δεν τον μεταχειριζόμαστε καθεμέρα. Γιατί δεν ζυμώναμε πάντα στο σπύτι, όπως κάνουν στην έξοχη και στα χωριούδικα. Τό χωριό μας, πιο μεγάλο, είχε και τους ψωμάδες του. Κι' απ' τον κύρ Χρήστο, τον ψωμά της γειτονιάς μας, αγοράζαμε τό ψωμί μας.

Λίγο πιο κάτω απ' το σπύτι, στον ίδιο δρομάκο, στο κατώ ένός μεγάλου σπιτιού, ήταν το εργαστήρι του μαστρο-Παύλου. Απ' όλα έφτιανε με τα ξύλα του, τα σανίδια του και τα λογής-λογής σύνεργά του ο μαρμαγκός, που τον βοηθούσε μόνο ένας νέος μαθητευόμενος, ο Βαγγέλης: τραπέζια, σκαμνιά, σκάλες, παντζούρια, καστέλες, ράφια. Ακόμη και τα θρανία του σχολείου μας.

Πόσες ώρες περνούσα στο εργαστήρι, παίζοντας με τα πλανίδια ή δίνοντας κι' έγω μια βοήθεια, όσο μπορούσα, προπάντων στο Βαγγέλη που, καθώς έλεγε, ήθελε να με κάμει και μένα μαρμαγκό. Που σ' αυτό έγω του άποκρινόμουν: «Καλά, άσε να γίνης πρώτα εσύ!» Κι' ο καίμένος γελούσε, γιατί ήξερε πως δεν ήταν ακόμα παρά ένας άρχαριος, «στο άλφα της τέχνης» όπως έλεγε κι' ο μαστοργής του.

Στο εργαστήρι, οι μυρωδιές των φρέσκων ξύλων και των σανιδιών, — όμορφες μυρωδιές, και μάλιστα του κυπαρισσόξυλου, — άνακατεύονταν με τη βαριά εκείνη της ψαρόκολλας.

το στανιό, για να μη με ρωτήσουν πάλι τί έχω και δεν τρώγω. Μα κι' ο ψυχοπατέρας μου, καθώς παρατήρησα, κι' ή ψυχομάννα μου, με πολλή λίγη όρεξη δειπνήσαν εκείνο τό βράδυ. Μόνο ο Αντρίκος κι' ή Μαρούλα καταδρόχθηκαν, πεινασμένοι όπως πάντα, και αφού πέρασε λίγη ώρα και ξεχάστηκαν οι σκηνές, άρχισαν να φλυαρούν και να γελούν, σάν εϋθυμα — και χορτασμένα — παιδιά που ήταν.

Ίστερα πέρασαν στη διπλανή κάμαρα να πλαγιάσουν, γιατί, όπως είπαν, είχαν έτοιμάσει τα μαθήματά τους τάπογεμα. Έγω κάθησα στην κάμαρα που τρώγαμε, με την πρόφαση πως θα μελετήσω άλλα άλγθινά γιατί δεν αίστανόμουν καθόλου νύστα και καταλάβαινα πως στο στρώμα θά γύριζα, άγρυπνος, σάν τό άρνι στη σούδα.

Σε λίγο, άποτραδήχτηκε για ύπνο κι' ο ψυχοπατέρας μου. Μα κι' ή ψυχομάννα μου μπήκε στη διπλανή για να κοιμήση τα παιδιά. Έμεινα πάλι μονάχος. Άνοιξα τό βιβλίο μου, έσκυψα σε μια σελίδα, διάβασα δυό-τρείς άράδες, μα δεν κατάλαβα τίποτα. Ο νοϋς μου ήταν όλος σ' εκείνο. Και σηκώνοντας τα μάτια, κοίταξα ένα γύρο την κάμαρα με λύπη, σάν ένα πράγμα που άλλη φορά ήταν δικό μου και τόχασα για πάντα...

8. Το σπύτι μας κι' ο δρόμος μας

Αυτή την έντύπωση μου έκανε τώρα κι' ή κάμαρα, και το σπύτι όλο, κι' οι άνθρωποι που το κατοικούσαν. Ξένο το σπύτι, ξένοι κι' οι άνθρωποι. Κι' όμως τους άγαπούσα όπως κι' εκείνοι. Ήταν το σπύτι όπου πέρασα τα παιδικά μου χρόνια, αδιάφορο αν δεν είχα γεννηθεί εκεί-μέσα. Και το θυμώμαι, το βλέπω ακόμη μπροστά μου, σά να τάφισα χτές.

Ήταν ένα μονόπατο σπιτάκι σ' ένα στενόν, άπεριποίητο δρομάκο του μεγάλου μας χωριού, με όχι πολύ μακριά απ' την πλατεία.

Ο δρομάκος ήταν στρωμένος με λεπτό χαλί και με χώνια, — μόνο οι μεγάλοι δρόμοι είχαν καλντερίμι, — χωρίς πεζοδρόμια, χωρίς φανάρια και χωρίς δέντρα. Μόνο απ' τις αυλές των σπιτιών ξέβγαιναν και τον στόλιζαν μερικά πράσινα κλαδιά, — άλλου συκι, άλλου γαρίζα, άλλου ροδακινιά, άλλου μυρδαλιά, άλλου κληματαριά, — και μόνο απ' τα δυό-τρία μαγαζιά του, — μια ταβέρνα, ένα μπακαλικάκι, ένα σανοπωλείο, — έβγαζαν το βράδυ φανάρια. Μα τη νύχτα, όταν έκλειναν πιά τα μαγαζιά και τα φωτισμένα παράθυρα των σπιτιών, ο δρομάκος μας βυθιζόταν στο σκοτάδι, έκτος πιά αν ήταν ζωηρή αστροφεγγιά ή φεγγάρι. Όταν έδρεχε πάλι, οι λάσπες κι' οι βάλτοι που σχηματίζονταν στους λάκκους, τον έκαναν αδιάβατο και το

καλοκαίρι, όταν φυσούσε δυνατά, ή σκόνη σπινόνταν σε σύννεφα, περνούσε τις αυλές κι' έμπαινε στα σπύτια.

Καμιά όμορφιά, βλέπετε, δεν είχε ο δρομάκος μας, που δεν ήταν ούτε ίσιος. Κι' όμως μου άρεσε και τον άγαπούσα. Σ' αυτόν πρωτοβγήκα, σ' αυτόν πρωτότρεξα, σ' αυτόν πρωτόπαιξα με τ'αδέρφια μου και με τ'άλλα γειτονόπουλα. Ω, πόσες φορές έρριξα βαρούλες στους βάλτους του, πόσες φορές σκαρφάλωσα στις μάντρες του, πόσες φορές έχτισα κάστρα και γεφύρια με τα χαλίκια του και με το χώνια του, και πόσες φορές κυνηγήθηκα με τα παιδιά από τη μία του άκρη ως την άλλη! Μα και πόσες φορές βγήκα εκεί έξω, να πέσω στο κατώφλι μιας ξένης πόρτας και να κλάψω, λυπημένος από ένα μάλωμα, χολιασμένος απ' ένα πείραγμα, πεισματωμένος από μια τιμωρία.

Τά επιπλα ήταν λιγοστά, φτωχικά: μια τίποτα δεν έλειπε απ' τ'αναγκαία. Ίσως μάλιστα υπήρχαν και μερικά περιττά. Άξαφνα ένα τραπέζι που δεν το κάναμε τίποτα και μια καρέκλα κουτση που δεν καθόταν κανένας... Τό τζάκι, απ' την κουζίνα, μας ζέσταινε στην κάμαρα που τρώγαμε. Μα τη βαρυχειμωνιά, τις νύχτες που χιόνιζε ή φυσούσε παγωμένος βοριάς, ανάδαμε και μαγαζιά.

Είχαμε στην κουζίνα και φούρνο, μα δεν τον μεταχειριζόμαστε καθεμέρα. Γιατί δεν ζυμώναμε πάντα στο σπύτι, όπως κάνουν στην έξοχη και στα χωριούδικα. Τό χωριό μας, πιο μεγάλο, είχε και τους ψωμάδες του. Κι' απ' τον κύρ Χρήστο, τον ψωμά της γειτονιάς μας, αγοράζαμε τό ψωμί μας.

Λίγο πιο κάτω απ' το σπύτι, στον ίδιο δρομάκο, στο κατώ ένός μεγάλου σπιτιού, ήταν το εργαστήρι του μαστρο-Παύλου. Απ' όλα έφτιανε με τα ξύλα του, τα σανίδια του και τα λογής-λογής σύνεργά του ο μαρμαγκός, που τον βοηθούσε μόνο ένας νέος μαθητευόμενος, ο Βαγγέλης: τραπέζια, σκαμνιά, σκάλες, παντζούρια, καστέλες, ράφια. Ακόμη και τα θρανία του σχολείου μας.

Πόσες ώρες περνούσα στο εργαστήρι, παίζοντας με τα πλανίδια ή δίνοντας κι' έγω μια βοήθεια, όσο μπορούσα, προπάντων στο Βαγγέλη που, καθώς έλεγε, ήθελε να με κάμει και μένα μαρμαγκό. Που σ' αυτό έγω του άποκρινόμουν: «Καλά, άσε να γίνης πρώτα εσύ!» Κι' ο καίμένος γελούσε, γιατί ήξερε πως δεν ήταν ακόμα παρά ένας άρχαριος, «στο άλφα της τέχνης» όπως έλεγε κι' ο μαστοργής του.

Στο εργαστήρι, οι μυρωδιές των φρέσκων ξύλων και των σανιδιών, — όμορφες μυρωδιές, και μάλιστα του κυπαρισσόξυλου, — άνακατεύονταν με τη βαριά εκείνη της ψαρόκολλας.

Αντικρά απ' το κοττέτσι, έρχόταν ή από μέσα πλευρά του σπιτιού, με δυό πόρτες και με δυό παράθυρα στη γραμμή. Η μια πόρτα, ή μικρότερη, ήταν της κουζίνας, από την άλλη μπαίναμε

από την κάμαρα που τρώγαμε. Άλλες δυό καμαρούλες είχε τό σπύτι: στη μία κοιμόταν τ'αντρίκος κι' έγω. Κι' οι δυό αυτές κρεβατοκάμαρες είχαν από ένα παράθυρο στο δρόμο ανατολικό, και συγκοινωνούσαν με μια πόρτα που τό καλοκαίρι την άφίναμε άνοιχτή. Ούτε τα παντζούρια δεν κλείναμε τις καλοκαιριάτικες νύχτες και, στις μεγάλες ζέστες, ούτε τα τζάκια. Μόνο ρίχναμε ένα μπερντέ από διάνα, για να μη μας βλέπουν από τό δρόμο. Α, τί χαρά ήταν ζυγνύσαμε και βλέπαμε αυτό τό μπερντέ να γλυκολάμπει άσπρος και διάφανος στο φώς της αυγής! Άλλα πολύ πριν τον χρυσώση κι' ο ήλιος, έμεις σηκωνόμαστε. Μόνο σάν ήμαστε άρρωστοι πολύ σπάνια, — μας έδρισκε ο ήλιος στο κρεβάτι.

Τό έπιπλα ήταν λιγοστά, φτωχικά: μια τίποτα δεν έλειπε απ' τ'αναγκαία. Ίσως μάλιστα υπήρχαν και μερικά περιττά. Άξαφνα ένα τραπέζι που δεν το κάναμε τίποτα και μια καρέκλα κουτση που δεν καθόταν κανένας... Τό τζάκι, απ' την κουζίνα, μας ζέσταινε στην κάμαρα που τρώγαμε. Μα τη βαρυχειμωνιά, τις νύχτες που χιόνιζε ή φυσούσε παγωμένος βοριάς, ανάδαμε και μαγαζιά.

Είχαμε στην κουζίνα και φούρνο, μα δεν τον μεταχειριζόμαστε καθεμέρα. Γιατί δεν ζυμώναμε πάντα στο σπύτι, όπως κάνουν στην έξοχη και στα χωριούδικα. Τό χωριό μας, πιο μεγάλο, είχε και τους ψωμάδες του. Κι' απ' τον κύρ Χρήστο, τον ψωμά της γειτονιάς μας, αγοράζαμε τό ψωμί μας.

Λίγο πιο κάτω απ' το σπύτι, στον ίδιο δρομάκο, στο κατώ ένός μεγάλου σπιτιού, ήταν το εργαστήρι του μαστρο-Παύλου. Απ' όλα έφτιανε με τα ξύλα του, τα σανίδια του και τα λογής-λογής σύνεργά του ο μαρμαγκός, που τον βοηθούσε μόνο ένας νέος μαθητευόμενος, ο Βαγγέλης: τραπέζια, σκαμνιά, σκάλες, παντζούρια, καστέλες, ράφια. Ακόμη και τα θρανία του σχολείου μας.

Πόσες ώρες περνούσα στο εργαστήρι, παίζοντας με τα πλανίδια ή δίνοντας κι' έγω μια βοήθεια, όσο μπορούσα, προπάντων στο Βαγγέλη που, καθώς έλεγε, ήθελε να με κάμει και μένα μαρμαγκό. Που σ' αυτό έγω του άποκρινόμουν: «Καλά, άσε να γίνης πρώτα εσύ!» Κι' ο καίμένος γελούσε, γιατί ήξερε πως δεν ήταν ακόμα παρά ένας άρχαριος, «στο άλφα της τέχνης» όπως έλεγε κι' ο μαστοργής του.

Στο εργαστήρι, οι μυρωδιές των φρέσκων ξύλων και των σανιδιών, — όμορφες μυρωδιές, και μάλιστα του κυπαρισσόξυλου, — άνακατεύονταν με τη βαριά εκείνη της ψαρόκολλας.

Αντικρά απ' το κοττέτσι, έρχόταν ή από μέσα πλευρά του σπιτιού, με δυό πόρτες και με δυό παράθυρα στη γραμμή. Η μια πόρτα, ή μικρότερη, ήταν της κουζίνας, από την άλλη μπαίναμε

από την κάμαρα που τρώγαμε. Άλλες δυό καμαρούλες είχε τό σπύτι: στη μία κοιμόταν τ'αντρίκος κι' έγω. Κι' οι δυό αυτές κρεβατοκάμαρες είχαν από ένα παράθυρο στο δρόμο ανατολικό, και συγκοινωνούσαν με μια πόρτα που τό καλοκαίρι την άφίναμε άνοιχτή. Ούτε τα παντζούρια δεν κλείναμε τις καλοκαιριάτικες νύχτες και, στις μεγάλες ζέστες, ούτε τα τζάκια. Μόνο ρίχναμε ένα μπερντέ από διάνα, για να μη μας βλέπουν από τό δρόμο. Α, τί χαρά ήταν ζυγνύσαμε και βλέπαμε αυτό τό μπερντέ να γλυκολάμπει άσπρος και διάφανος στο φώς της αυγής! Άλλα πολύ πριν τον χρυσώση κι' ο ήλιος, έμεις σηκωνόμαστε. Μόνο σάν ήμαστε άρρωστοι πολύ σπάνια, — μας έδρισκε ο ήλιος στο κρεβάτι.

το στανιό, για να μη με ρωτήσουν πάλι τί έχω και δεν τρώγω. Μα κι' ο ψυχοπατέρας μου, καθώς παρατήρησα, κι' ή ψυχομάννα μου, με πολλή λίγη όρεξη δειπνήσαν εκείνο τό βράδυ. Μόνο ο Αντρίκος κι' ή Μαρούλα καταδρόχθηκαν, πεινασμένοι όπως πάντα, και αφού πέρασε λίγη ώρα και ξεχάστηκαν οι σκηνές, άρχισαν να φλυαρούν και να γελούν, σάν εϋθυμα — και χορτασμένα — παιδιά που ήταν.

Ίστερα πέρασαν στη διπλανή κάμαρα να πλαγιάσουν, γιατί, όπως είπαν, είχαν έτοιμάσει τα μαθήματά τους τάπογεμα. Έγω κάθησα στην κάμαρα που τρώγαμε, με την πρόφαση πως θα μελετήσω άλλα άλγθινά γιατί δεν αίστανόμουν καθόλου νύστα και καταλάβαινα πως στο στρώμα θά γύριζα, άγρυπνος, σάν τό άρνι στη σούδα.

Σε λίγο, άποτραδήχτηκε για ύπνο κι' ο ψυχοπατέρας μου. Μα κι' ή ψυχομάννα μου μπήκε στη διπλανή για να κοιμήση τα παιδιά. Έμεινα πάλι μονάχος. Άνοιξα τό βιβλίο μου, έσκυψα σε μια σελίδα, διάβασα δυό-τρείς άράδες, μα δεν κατάλαβα τίποτα. Ο νοϋς μου ήταν όλος σ' εκείνο. Και σηκώνοντας τα μάτια, κοίταξα ένα γύρο την κάμαρα με λύπη, σάν ένα πράγμα που άλλη φορά ήταν δικό μου και τόχασα για πάντα...

8. Το σπύτι μας κι' ο δρόμος μας

Αυτή την έντύπωση μου έκανε τώρα κι' ή κάμαρα, και το σπύτι όλο, κι' οι άνθρωποι που το κατοικούσαν. Ξένο το σπύτι, ξένοι κι' οι άνθρωποι. Κι' όμως τους άγαπούσα όπως κι' εκείνοι. Ήταν το σπύτι όπου πέρασα τα παιδικά μου χρόνια, αδιάφορο αν δεν είχα γεννηθεί εκεί-μέσα. Και το θυμώμαι, το βλέπω ακόμη μπροστά μου, σά να τάφισα χτές.

Ήταν ένα μονόπατο σπιτάκι σ' ένα στενόν, άπεριποίητο δρομάκο του μεγάλου μας χωριού, με όχι πολύ μακριά απ' την πλατεία.

Ο δρομάκος ήταν στρωμένος με λεπτό χαλί και με χώνια, — μόνο οι μεγάλοι δρόμοι είχαν καλντερίμι, — χωρίς πεζοδρόμια, χωρίς φανάρια και χωρίς δέντρα. Μόνο απ' τις αυλές των σπιτιών ξέβγαιναν και τον στόλιζαν μερικά πράσινα κλαδιά, — άλλου συκι, άλλου γαρίζα, άλλου ροδακινιά, άλλου μυρδαλιά, άλλου κληματαριά, — και μόνο απ' τα δυό-τρία μαγαζιά του, — μια ταβέρνα, ένα μπακαλικάκι, ένα σανοπωλείο, — έβγαζαν το βράδυ φανάρια. Μα τη νύχτα, όταν έκλειναν πιά τα μαγαζιά και τα φωτισμένα παράθυρα των σπιτιών, ο δρομάκος μας βυθιζόταν στο σκοτάδι, έκτος πιά αν ήταν ζωηρή αστροφεγγιά ή φεγγάρι. Όταν έδρεχε πάλι, οι λάσπες κι' οι βάλτοι που σχηματίζονταν στους λάκκους, τον έκαναν αδιάβατο και το

καλοκαίρι, όταν φυσούσε δυνατά, ή σκόνη σπινόνταν σε σύννεφα, περνούσε τις αυλές κι' έμπαινε στα σπύτια.

Καμιά όμορφιά, βλέπετε, δεν είχε ο δρομάκος μας, που δεν ήταν ούτε ίσιος. Κι' όμως μου άρεσε και τον άγαπούσα. Σ' αυτόν πρωτοβγήκα, σ' αυτόν πρωτότρεξα, σ' αυτόν πρωτόπαιξα με τ'αδέρφια μου και με τ'άλλα γειτονόπουλα. Ω, πόσες φορές έρριξα βαρούλες στους βάλτους του, πόσες φορές σκαρφάλωσα στις μάντρες του, πόσες φορές έχτισα κάστρα και γεφύρια με τα χαλίκια του και με το χώνια του, και πόσες φορές κυνηγήθηκα με τα παιδιά από τη μία του άκρη ως την άλλη! Μα και πόσες φορές βγήκα εκεί έξω, να πέσω στο κατώφλι μιας ξένης πόρτας και να κλάψω, λυπημένος από ένα μάλωμα, χολιασμένος απ' ένα πείραγμα, πεισματωμένος από μια τιμωρία.

Τά επιπλα ήταν λιγοστά, φτωχ

ζηλεύεις καρμιά: είσαι και σύ σω-
στή Διαπλάσσοπούλα!) 'Υβόνην
(περαστικά! άνοπομονώ να μου
γράψης πώς έγινες καλά έντελώς)
γιά τό σχολείο μή σέ μένει' τήν
ύγεια σου πρώτα θά κοιτάξω!)
Δήδαν Δρόσου (ε, τί ώραία ή
Τοαγγαράδα!... μά και τό γραμμα-
τάκι σου!) **Γ'ογγήν Δρόσου** (και
τό δικό σου μ' ευχαρίστησε πολύ·
όμως δέν θυμοῦμαι νά έλαβα άλλο
σου και νά μή σοῦ απήντησα!) **Τσί-
ρον** (ναί, τόν θυμοῦμαι τόν πατέρα
σου και τόν χαιρετώ!) **Κων. Γρόλ-
λιον** (ναί, και στίς δύο σου έρω-
τήσεις!) **Μέγαν 'Αλέξανδρον** (μή
φοβείσαι και δέ σέ βαρέθηκα καθό-
λου· γράψε μου όσο συχνά θέλεις·
στον άδελφό σου χαιρετίσματα· μέ
τό υπόλοιπο σου έστειλα 7 τετρα-
δια, γιατί ο 'Οδηγός δέν τυπώθηκε
ακόμη!) **Γάσωνα** (ευχαριστώ γιά
όλα· φαντάζομαι τή χαρά σου και
γιά όσα έλαβες και γιά όσα περι-
μένεις· ο Α. Μ. δέν έγινε ακόμη·)
Εθνικόν 'Υμνον (νά τά έκπο-
στήσης!) **Σειρήνα** (τό ψευδώνυ-
μο, γιά τό όποιο ρωτάς, είναι έ-
λεύθερο·) **Ανδισμένην 'Αμυγδα-
λιάν** (γράψε μου λοιπόν τώρα συ-
χνά· γιά λυσόχ. στείλε 3 δραχμές
σέ γραμματόσημο·) **Δημήτριον Τσε-
λεμίκον** (χαίρω πολύ· τίς οδηγ-
γίες πού ζητάς, θά τίς βρής στον
'Οδηγό πού τυπώνεται τώρα·) **Βρα-
σίδαν Δρόσου** (ναί, είδες τί ό-
μορφο πού είναι τό 'Θηριοτροφεῖο
τοῦ Τοτοῦ;· Και πού νά ιδής πα-
ρακάτω!) **Ι. Κοϊνίδην** (άμα έκ-
δοθῇ, θά ιδής τό αντίτιμο·) **Πονε-
μένο Χαμόγελο** (ναί, αὐτός ο Ι-
διος·) **Κικήν Καπρίνην** (έλαβα,
ευχαριστώ, έστειλα·) **Μαγεμένο
Βασίλοπουλο** (ναί, και στείλε φω-
τογραφία·) **Γαλάτειαν** (ο Ζ. ναί,
ο Π. όχι·) **Μινερβιαν** (και σένα
σέ παραπέμπω στον 'Οδηγό τοῦ
Συνδρομητοῦ·) πού θά έκδοθῇ προ-
σεχώς·) **Μεγαλοσχολίτην** (οί 10
δρ. διατέθηκαν γιά τή νέα 'Αγγε-
λία· γιά νά δημοσιευθῇ κι' ή άλλη
πρέπει νά στείλῃς ακόμη 12 δρ.)
Γ'δωμην, Δούλην Δωδεκανήσον,
Περιπλοκάδα, Νεφελώδη Ψυχήν,
**Αμίμητον Γελοτοποιόν, Εὐαγ-
γελίαν Τιμοθέου, Χρυσήν Κα-
ριατλή, Α. Κοτούλαν κτλ. κτλ.**
Σαμιώτισσαν, 'Αλανάκι, Χρυ-
σόν 'Ακτίδα, 'Ανοϊξιάτικην Βρο-
χούλαν, Περιοματάραν, 'Ελληνό-
πούλα, Καραμπατιάν (έστειλα).
Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά
τήν 20 Ιανουαρίου, θάπαντήσω
στό έρχόμενο.

ΔΗΛΩΣΙΣ

"Όσοι δέν επέστρεψαν τά
από 1ης Δεκεμβρίου φυλ-
λάδια, τά όποια τοῖς εστά-
λθαν χωρίς ν' ανανεώσουν
τήν συνδρομήν των, θεω-
ροῦνται τώρα συνδρομηταί.
Πρέπει λοιπόν ή νά τήν ά-
νανεώσουν, ή νά στείλουν
τό αντίτιμον τών φυλλα-
δίων, τά όποια θά έχουν
λάβει, μέχρι τής ημέρας πού
θά δηλώσουν ότι θέλουν νά
διαγραφοῦν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ 242ου Διαγωνισμού. Τοῦ
φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις είναι δεκταί
μέχρι τής 26 Μαρτίου.

106. Δεξιόγραφος

Με καλή θεά ένώνω
Κτητικήν άντωνυμία,
Και άρχαία φανερόνω
Πόλην στη Μακεδονία.

Μήλο Φιρίκι

107. Συλλαβογράφος

Δυό νότες στη σειρά
Και λέξη γαλλική
Πού τή γνωρίζουν όλοι,
Μας κάνουν μιά χαρά,
Μεγάλη, ξακουστή
Στήν 'Ιταλία πόλη.

Μπλε Μαζούρκα

108. Στοιχειόγραφος

Τό μικρό τό γαϊδουράκι,
Ποῦναι ίσως κι' άλογάκι,
Τό λαίμυρ του μόνο άλλάζει
Κι' εύθύς ένα καπελλάκι,
Χειμνοιάτικο ή ψαθάκι,
Τό κεφάλι σου σκεπάζει.

Κων. Π. Ξένος

109. Αἶνυμα

Τό θηλυκό μου, άμα φανῇ.
Γλυκοφωτίζει
Τό ουδέτερο τροφή κοινή
Μά πού άξίζει.

Βαρανέσσα

110. Πυραμίδς

+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Οἱ σταυροί καθέτως πτηνόν.
'Οριζοντίως έκ τών άνω· φω-
νήεν, χρονικόν επίρρημα, ουρά-
νιον σῶμα, ζῶον φορτηγόν, άρ-
χάιος βασίλευς ένθυμίζων τούς
άθλους τοῦ 'Ηρακλέους.

'Ονειρον τοῦ 'Ελληνισμοῦ

111. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 6 7 1 8 9 4 = 'Αρχ. ποιητής
2 1 7 1 8 3 4 = 'Σαλατικόν.
3 4 5 6 2 3 1 = 'Επιστήμη.
4 5 1 7 3 4 = 'Οπώρα.
5 2 6 7 9 = 'Απαραίτητ.
6 1 4 3 4 = 'Εν έρώμῳ.
7 1 2 6 4 = 'Φωτιστικόν.
8 9 4 4 1 = 'Πτηνόν.
9 7 1 3 4 5 6 4 = 'Αρχ. θεός.
Λευκός Κόρακας

112-116. Μαγικόν Γράμμα

Τή ανταλλαγή ενός γράμμα-
τος έκάστης τών κάτωθι λέξεων ά-
ποτελοῦν προφώνημα ζωγράφον·
1, Γυνή τής Γραφής· 2, Κή-
τος· 3, Προφήτης.

λάρος, ράχis, γλυκός, ύψος,
ένήμερος. Καρδιανάκ

117. 'Ακροστιχίς

Τά δύο πρώτα γράμματα έκά-
στης τών ζητουμένων λέξεων ά-
ποτελοῦν προφώνημα ζωγράφον·
1, Γυνή τής Γραφής· 2, Κή-
τος· 3, Προφήτης.

Νεράιδα τοῦ Γιαλοῦ

118. Φωνηεντόλιπον

τ - ρσ - δν - χν - τν - κλγρ
'Ηδς

119. Γρίφος

Μή, άχ! 'Ελλη! δ' ὦ νέα
ροῦπί ή.
Αἱματοβαμμένη Λευτεριά

Διά τούς Γαλλομαθεῖς

120. Etoile

* * *
* * *
* * R * *
* * *
* * *
* * *

Vertical: ville de France; Ho-
rizontal: ville de Grèce; Dia-
gonal: fleuve de France et oi-
seau.

'Αλεξανδρινό Διαπλάσσοπολο

121-123. Ciné-Rebus

1. 'Ο ένας λέγει.

2. Θάλασσα, πίστωσις.

3. Πωλεῖν δέκα.

Γαλλιστί, τρία κύρια όνόματα

όμοειδῇ.

Κων. Χ. Γρέλλιος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. 'Ασκήσ. τοῦ φύλ. 45

662. 'Ασκάφος (α, σκάλα,
φῶς).—663. Φάσσαλα φάρσα. —
664. Αἶγες-Αἶγες.—665. Κρή-
τη-Αρήτη.—666.

Α Θ Η Ν Α Ι 667-671. Διά τοῦ

I K H: ληστής, κλη-

Γ A τήρ, πρηγής, κη-

I P νη, θήκη.—672.

N I Ευπνάδα (ΕΥ-

Α Γ Γ Λ Ι Α ΠΝΑ, ΔΑφνη...).

—673. ΙΠΠΙΟΣ ('Ιλιον, 'Ιάπων,

ΚηΠος, όνΟμα, ΘάΣος).—674.

'Αρχή τοῦ ήμου τοῦ παντός. —

675. 'Η ύποκρισία είναι μισητή.

(η υπό κρ' εις ια, ή, ναί μ' ι, σύ

τί).—676. P A N 677. Les gros

A N E poissons man-

N E F gent les petits

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10 τό πολύ λέξεις με άπλά
στοιχεία δρ. 6 τό ελάχιστον τίμημα.
Πέραν τών 10 λέξεων 60 λεπτά ή λέ-
ξις, με παχια δέ στοιχεία λεπτά 70 και
με κεφαλαία δρ. 1.

'Ο χωριστός στίχος δρ. 3.

'Η προπληρωμή είναι απαραίτητη.

ΚΘ—118

Ψηφιστά όλοι με φαντασιό τόν:

ΑΜΙΜΗΤΟ ΓΕΛΩΤΟΠΙΟ

Είναι ή ώραιότερη και κωμικώτερη μάσκα

τοῦ διαπλάσσοπολου.

ΚΘ—119

Ανταλλάσσω τετραδιάκια με τόν Κολο-

κυθόπορον και Νάρκησον. Δ/σις:

Εόγγ. Αυγκούνην (διά Μ. Α.) Χαλέπα

Χανιά.

ΚΘ—120

= ΦΟΜΑΚΕ, γιά τή γιορτή σου εύχομαι

χρόνια πολλά· κι' έτι καλύτερον πο-

θεῖς με τό γόργισμα τοῦ χρόνου νά τ' άπο-

κτήσησ.

ΠΡΙΓΚΙΠΕΣ ΤΗΣ ΟΜΙΚΑΝΣ

ΚΘ—121

Πρωτομπαίνοντας στον Διαπλάσσοπορο,

χαιρετώ όλους ες. Ζητώ άλλη οργα-

φία. Δ/σις: Έμμ. Χωτιόδην, p. r. Μοτι-

λήνην.

ΚΘ—122

Λαούρα, συγγνώμη γιά τήν άργοπο-

ρία· Κάρτες ευχαριστώ· άδύνατον.

ΚΘ—123

Θέλω παρτα διαπλάσσοπούλα ποδηλατι-

στές γιά έκδρομής τώρα τό χειμώνα με

τά χιόνια. U SPORTSMAN (p. r. 'Αθήνα).

ΚΘ—124

ΜΑΓΕΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Τό άσπλο ψυχοπαθών της Α. Υ. στε-

γάζει τούς ένεκα υπερβολικής έυπνιάδας...

Τρελλούς (Μοχαυβήν, Πεταχούλαν,

Ευπνοπούλι, άθλητήν... 'Ολυμπίους

Θεούς...) Συνέχεια έπεται.

ΚΘ—125

Αγαπήτε, Σιφομάχε, γιά τή γιορτούλα

σου χίλιες εύχές.

Γαλάτεια

/ΚΘ—126

Τά... άκούοντα εις τά ψευδώνυμα Πι-
ταχτούλα και Ευπνοπούλι (=Ευ-
φροσύνη ή άθλητρια). ή μάλλον κατά φαντασί-
αυτά. Νά γιατί έπιλήσονται ή Α. Υ. ή
μάθουν πώς είναι (παρά τό... πλῆθος τῶν
Ματών) άφάνταστα μικρές γιά τά ποστ-
ρια τοῦ ΜΑΓΕΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Πάντως γιά μιά ένθαρρυνση
έχουμε χίλια άστέρια,
χρυσάστρα, πού φτιάνουνε
κάθε νηπιό τά χέρια.

Ναρκίσε, τό έρεῖ η μαμμάκι
πώς είσαι έύπνος·
Λαθεμένα ζητηθήκανε Μ. Μ. της Μά-
χρινουλάς. Γιά... τιμωρία όπως έ-
στειλῇ.

Διά Α. Υ. ΜΑΓΕΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΥΣ
'Ωριών Αδγερίνες, 'Αρης 'Ανίκητος
'Γλασπιδής.

/ΚΘ—127

Ποιός θάρνηθῇ ένα τετραδιάκι γιά τό
Μαίρη Λού; Δ/σις: Κυρία 'Ολγί-
(Διά Μαίρη Λού), όδός Συγγρού 33, Θε-
σσαλονίκη.

/ΚΘ—128

Ανταλλάσσω Μ. Μυστικά και κάρτες
όλους ες. Δ/σις: Χρυσούλαν Σωτηρία
Χαλκίδα, διά

Μοισακό

/ΚΘ—129

Ανταλλάσσω Μ. Μυστικά με όλους ες.
Δ/σις: Στεφ. Βογιατζήν (δι' 'Ελληνό-
παιδα), όδός Σταμάτη 20, Χαλκίδα.

/ΚΘ—130

Αλληλογραφώ και ανταλλάσσω Μ. Μ.
στικά με όλους και όδες. Φρενί-
τις

/ΚΘ—131

Πρωτομπαίνοντας στο Διαπλάσσοπορο
χαιρετώ όλους ες.

/ΚΘ—132

Πρωτομπαίνοντας στον Διαπλάσσοπορο
σας χαιρετώ.

/ΚΘ—133

Γόρδιε Δεσμέ, λάθος ή άποκάλυψη τοῦ
Βούτη. Στοιχημάτις: Τήν 'Ιακάνη
άποκάλυψαμε πρό πολλού. ΨΥΧ'ΑΓΟ

/ΚΘ—134

Πρωτομπαίνοντας στην κίνηση της Δ.
πλάσεως χαιρετά όλους ες. και ιδιαιτε-
ρώς τήν 'Αμαρβυλλίδα και 'Ανδριανό-
οίαν.

/ΚΘ—135

Ζητώ Διαπλάσσοπούλαν γιά νά παίξω
τέννις. Δ/σις: Νέλλη Καλογροπούλα
Poste Restante, 'Αθήνα.

/ΚΘ—136

Αλτ! κατέφθαε ο 'Πανζευρλισμός
ή πανζουρλιζών τόν διαπλάσσοπορο
Καλή άρχή Έσεκπάσματα: Τρελλό Φοι-
τητάκι=Κωνσταντίνουπολος, Σκερτοβία
Καλού, 'Ηλιόσου η=Μαμαλάκη, Θάλας

σσταράχη=Διακομποπούλου, Κούκλα το
Χωριού=Ιακωβίδου, Βαριανέσσα=Τσι-
γίνα Πριγκιπέσσα=άδελφάι Χατζήδου
μητη. 'Ηδύλη=Διαμαντοπούλου. Μη πο-
άπτος=Χρύση, Τρελλό Γυμνασιόπαιδι,
Γεωργιάδης. Αὐτά γιά σήμερα· δά είπα
λουθήσωμεν.

/ΚΘ—137

Αποκαλύφειν: Νισσέτα
/ΚΘ—138

Εφθασαν οἱ ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟΣ
Προσεχέ άναμεινέται έκπλήτεις ή
Γενική Δ/σις: Δόξα Αἰκατερίνην Κίε-
ση (Διά Χ. Γ.) Μαυρικίου 10, 'Αθήνα.

/ΚΘ—139

Χαιρετώ όλα τά Διαπλάσσοπούλα-ες και
διαιτήρω, τούς ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟΣ
Ζαμέρα

/ΚΘ—140

ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΩ τετραδιάκια Δ/σις: Μελί-
Ζαφειροπούλου (Διά Μ.) 7 Rue N.
h=Banial, Alexandrie (Egypte). Περι-
νω από όλους. 'Απαντώ άμεσα.

/ΚΘ—141

ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΛΗ
/ΚΘ—142

Νάρκησε, Μαγεμένο Βασίλειοπούλα
Τρελλό Φοιτητάκι, 'Αναγεννη-
θείσα 'Ελλάς, σάς ψήφισα. Βαριανέσσα,
στείλα τετραδιάκι περιμένω

/ΚΘ—143

Χίλια ευχαριστώ σέ όδες-όσους μου έπε-
σαν Μ. Μυστικά ή ένα των γραμμάτων.
Περιμένω από όλες τις άλλες και ά-
λους. Δ/σις: (ΚΘ—67). 'Αγιοστά

/ΚΘ—144

Γόρδιε Δεσμέ, γιάτί δέν γράφεις·
Αγριοτριανταφυλλιά